

romský památník holocaustu v Hodoníně u Kunštátu

tereza horáčková

atelier ing.arch. j. buček

FUATUL
2013

romský památník holocaustu v Hodoníně u Kunštátu

- vypracovala:** Tereza Horáčková
- vedoucí diplomové práce:** Ing. arch. Jiří Buček
- odborná konzultace:** Ing. arch. Filip Horatschke
- semestr:** ZS_2013
- škola:** FUATUL

s e z n a m p ř í l o h

01	z a d á n í	0 9
02	m í s t o	1 4
03	k o n c e p t	2 6
04	s i t u a c e	3 1
05	p i e t n í p l o c h a	3 2
06	v n i t r n í e x p o z i c e	3 8
07	ř e z y	4 0
08	m a t e r i á l y	4 2
09	v i z u a l i z a c e	4 4
10	t e c h n i c k á z p r á v a	4 5

zadání / podmínky soutěže

Český stát v rámci vyrovnání se svou historií se rozhodl vybudovat památník romského holocaustu v areálu bývalého internačního tábora v Hodoníně u Kunštátu. Úkolem této bakalářské práce je navrhnu odpovídající pietní místo s expozicí a zázemím pro návštěvníky ve smyslu soutěže, na jejímž „libretu“ se stále pracuje.

Místo a program jsou zadány podmínkami architektonické soutěže, jedná se pozemek v blízkosti obce Hodonín u Kunštátu v Jihomoravském kraji. Cílem zadání je navrhnut architektonicky hodnotné pietní místo s odkazem na historické události, které se zde odehrály s vnitřní expozicí a zázemím pro návštěvníky a personál. Objekt by se měl opět stát význačným bodem této lokality, kde se bude setkávat historie se současností a předávat odkazy dalším generacím.

Koncept areálu dle požadavků:

- pracovní členění areálu: 4 druhy ploch – pietní, vstupní, hospodářská, odpočinková
- pietní plochu v rozsahu hranic vězeňské části tábora
- dochované historické objekty včetně historické studny
- polohu nedochovaných objektů a vhodným způsobem je vyznačit
- dochovaný reliéf terénu, zejména v rozsahu pietní plochy a zakomponovat jeho úpravu do původní podoby
- územní plán po jeho změně včetně regulativů
- stávající vzrostlou zeleň (v únosné míře)
- požadavek na odstranění stávající provozní budovy
- stávající inženýrské sítě

Déle areál doplnit o:

- vstupní pavilon s infocentrem, pokladnou s prodejem literatury
- multifunkční sál s možností přiležitostních konferencí, workshopů
- hospodářskou a provozní část zahrnujici byt spravce 2-3+1, 4-6 dvoulůžkových pokojů, kancelář spravy památniku, socialní zařízení pro návštěvníky a personal, místnost ostrahy, technické a skladové prostory
- objekt jednoduché konstrukce, s možným využitím v rámci slavnosti, workshopů
- exteriérovou expozici – informační systém, trojrozměrné repliky
- limit investičních nakladů na vybudování nových staveb v památniku ve výši max. 25 mil. Kč,
- limit investičních nakladů na vybavení památniku mobiliářem, technikou (včetně provozní) a na instalaci expozice ve výši max. 7 mil. Kč.

zadání / inspirace

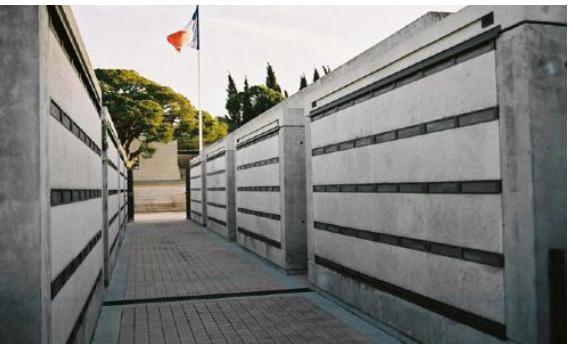
Pietní místa / pomníky / památníky : slouží jako centrální místo, jehož účelem je připomínat nějakou osobu, která je už obvykle mrtvá, anebo nějakou významnou událost, která se stala a která je hodna neustálého připomínání.

Alternativy vyjádření:

- muzea
- sousiší
- sochy
- fontány
- monolity
- celé parky
- pamětní desky
- náhrobní kameny

Bohumír Prokůpek

Bernard Desmoulin

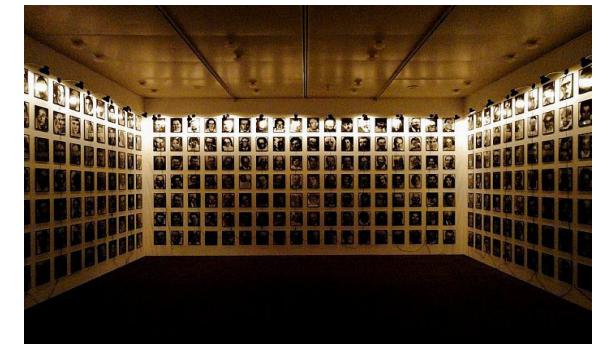
Tonkin Zulaikma

Dennis Oppenheim

David Kotek

Christian Boltanski

Bohumír Prokůpek

Peter Tonkin

Jaques Millet

Dušan Kuzma

Michael Arad

Gunter Demnig

Rachel Whiteread

Maya Lin

Peter Eisenman

Moshe Safdie

Moshe Safdie

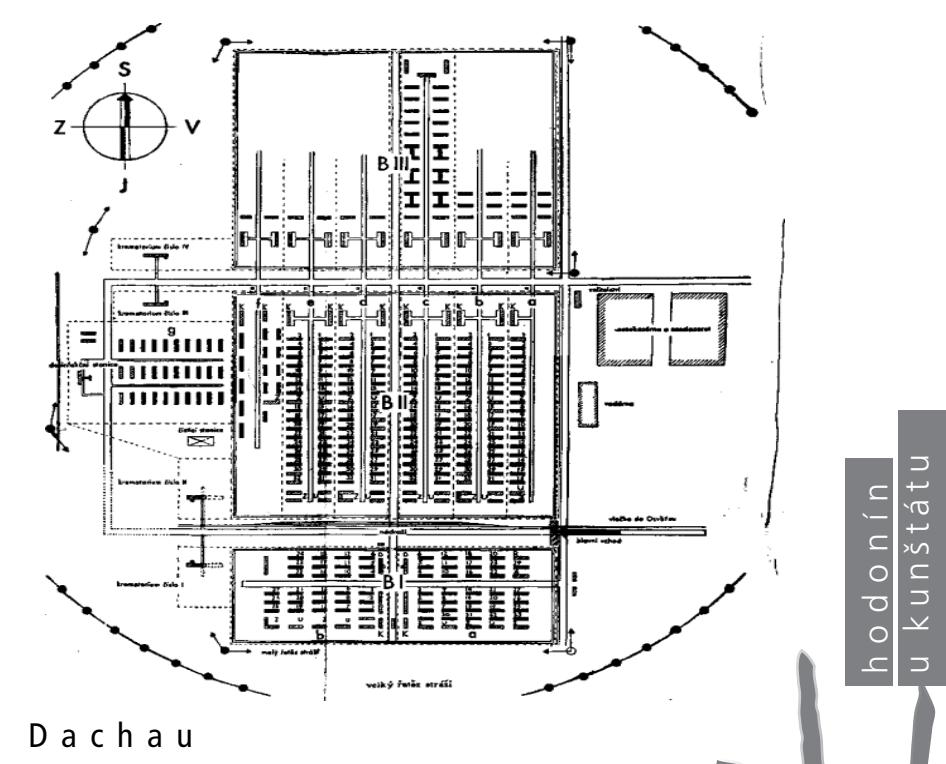
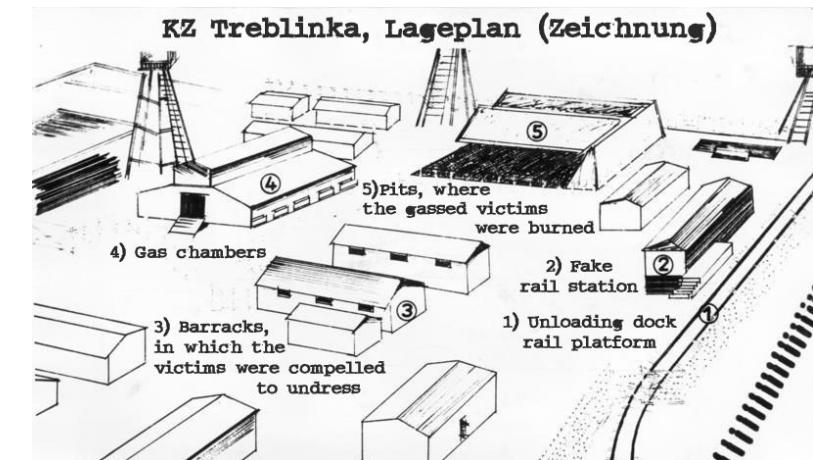
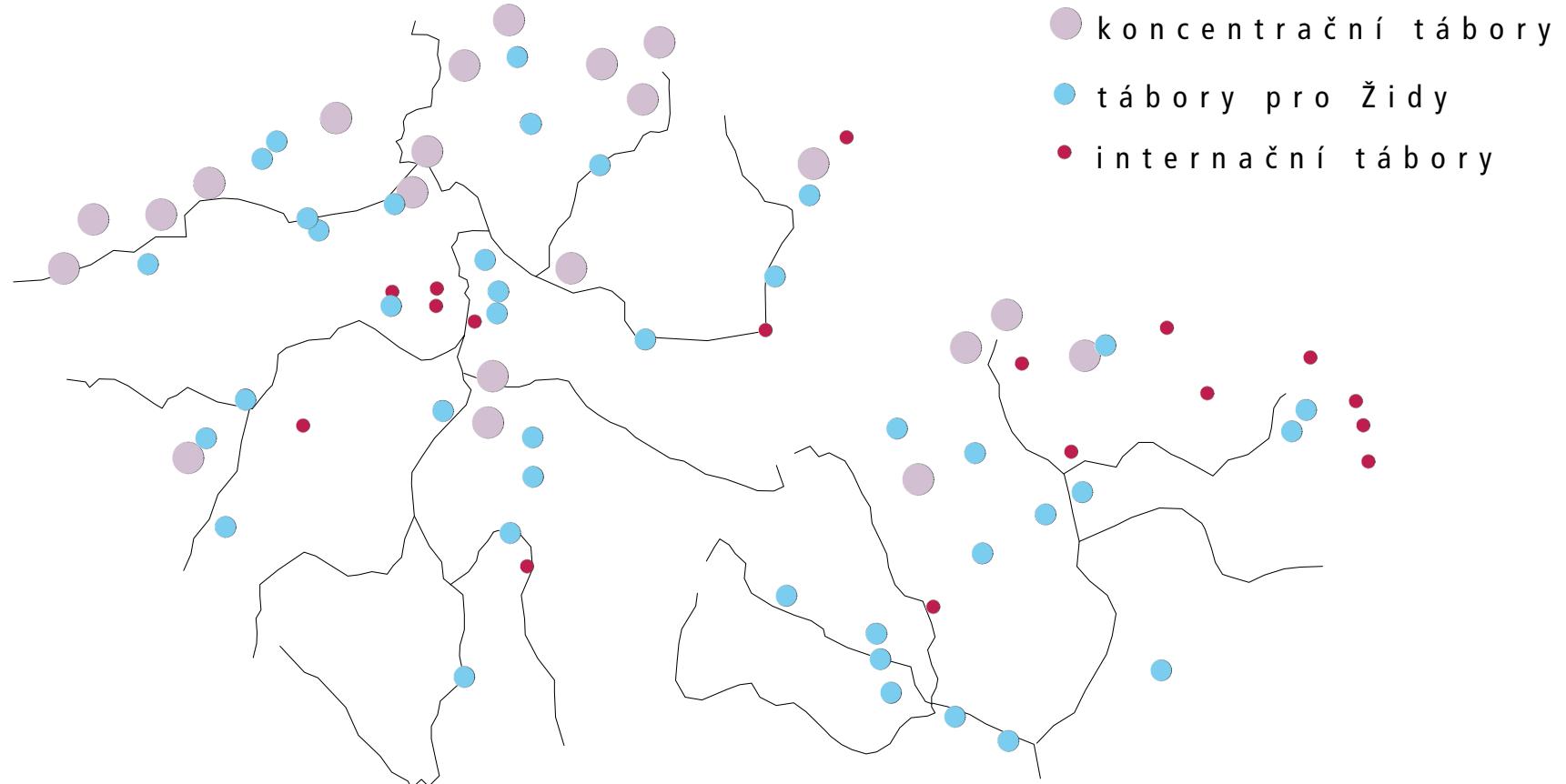
zadání / inspirace

Holocaust: hebrejsky šoa, je označení pro systematické a státem provozované pronásledování a hromadné vyvražďování osob nazývaných jako Židé dalších etnických, náboženských a politických skupin. Nejúčinnějším a nejhůznějším prostředkem německého holocaustu byly vyhlašovací tábory, kde se hromadně popravovalo (v prvních fázích) zastřelením, oběšením a jedovatým plynem (nejpoužívanější byl Cyklon B). Mrtvoly byly poté hromadně pohřbívány či spalovány. Represe Němců proti Židům začínají křišťálovou nocí z podzimu 1938. Už předtím platily norimberské zákony, které ale i sami Židé chápali jako úchytku jednoho volebního období. Původním cílem nebylo Židy fyzicky zlikvidovat, ale jen je donutit k emigraci.

Koncentrační tábor: je místo sloužící k hromadné internaci nebo věznění lidí, kteří sem jsou umísťováni i bez řádného soudu nebo jiného právního důvodu

Internační tábor: místo, kde byli soustředěni jednak Němci, ale i osoby podezřelé nebo obviněné z činů proti republice.

Pracovní tábor: místo, kde byli soustředěni jednak Němci, ale i osoby podezřelé nebo obviněné z činů proti republice.

před německou okupací

Romové na našem území žili od dob středověku, povětšinou kočovali a živili se příležitosnými pracemi. Od začátku 20. století však část z nich žila usazeně a integrovala se do většinové společnosti. Přesto byl již v roce 1927 československými úřady přijat zákon o potulných cikánech, jehož cílem bylo omezit občanská práva Romů. Protiromská opatření ze strany úřadů měla dlouhou tradici, jež předcházela období okupace českých zemí nacistickým Německem. Zákonná opatření i praktické provádění této politiky vycházela především ze zákona č. 117/27 Sb. z 15.7.1927 o potulných cikánech. Vzorem pro tento zákon se stal francouzský zákon o kočovnících z roku 1912 a bavorský zákon „o cikánech a zahalecích“ z roku 1926. Československá úprava „cikánské otázky“ patřila v Evropě k nejdůslednějším a byla ve 30. letech dávána za vzor na mezinárodních kriminalistických konferencích věnovaných této otázce. Na základě zákona o potulných cikánech vedlo četnické pátrací ústředí v Praze evidenci všech osob, které byly označeny za potulné cikány nebo osoby žijící po cikánském způsobu. Osoby, na něž se zákon vztahoval, byly charakterizovány jako „cikáni z místa na místo se toumající a jiní tuláci práce se štitící“. Takto označeným osobám starším 14 let byly vydány cikánské legitimace, obsahující mj. osobní data, popis osoby a otisky prstů. Na základě prováděcích předpisů pak měli držitelé cikánských legitimací zakázán přístup na určitá území (např. lázně, obvody velkých měst atp.). I přes diskriminační zaměření zákona č. 117/27 o potulných cikánech probíhala na mnoha místech přirozená integrace Romů do společnosti. Na konci 30. let se i v Československu projevily důsledky pronásledování německých Romů nacisty, které začalo okamžitě po nastupu nacistů k moci v roce 1933 a stále se stupňovalo. Situace se zhoršila po připojení pohraničních oblastí Československa k Německé říši v důsledku mnichovské dohody v říjnu 1938. Vyvrcholením pronásledování Romů za druhé republiky bylo přijetí nařízení o kárných pracovních táborech, do kterých měli být umístěni práceschopní muži starší 18ti let, kteří nemohli prokázat řádný způsob obživy. Zákonná norma byla sice vládou druhé republiky schválena, ale její realizace se posunula až do období protektorátu. 28. dubna 1939 bylo nařízení v pozměněném znění protektorální vládou zveřejněno. Posledním úředním opatřením přijatým před okupací byl oběžník z 13. března 1939, který shrnul dosavadní praxi a zdůrazňoval především nutnost vyhoštění Cikánů bez domovské příslušnosti a omezení kočování.

po vzniku protektorátu

15. března 1939 nacisté obsadili zbytek českých zemí a vyhlásili Protektorát Čechy a Morava. Znovu docházelo k dalšímu exodu Romů, tentokrát směrem na Slovensko. Tento pohyb se však brzy zastavil. Německé úřady v odtrženém pohraničí nadále pokračovaly ve vypovídání Romů na protektorátní území, ale i tato praxe postupně ustala. Podle nadhodnocených údajů četnického ústředí žilo v tomto období na území protektorátu celkem 14 000 Romů. Nejvýznamnějším protiromským opatřením se stala pro toto období vyhláška protektorátního ministerstva vnitra o zákazu kočování. Oběžník z 30. listopadu 1939 protektorátní ministerstvo vnitra informovalo zemské úřady v Praze a v Brně takto: „Podřízeným úřadům a orgánům buď uloženo vyzvat všechny (potulné) Cikány, aby se do konce ledna 1940 trvale usadili a zanechali kočování. Kočovnické listy buďtež jim odňaty. Kdo neuposlechne, bude zařazen do kárných pracovních taborů“. Samotné usazení neprobíhalo bez problémů. Největší překážkou se stalo postoj obcí, které se bránily usazení Romů tím, že je vypovídaly mimo svůj obvod. Kritická situace nastala na některých místech především v noci z 31. ledna na 1. února, kdy se někteří kočovní Romové dostali do patové situace. Na jedné straně měli nařízeno usadit se, na straně druhé byly místní úřady vyháněni z místa, kde se chtěli usadit. Celá situace musela být vyřešena nařízením ministerstva vnitra z 13. února 1940, jímž byly obce odmítající usazení Romů ve svém katastru donuceny ustoupit a dovolit Romům usadit se. Zmíněný výnos ministerstva vnitra nařídil úřadům bez odkladu zajistit usazení Romů a uložil jim povinnost podávat pravidelné zprávy o jejich chování. Nově usazení Romové tak byli prakticky pod policejním dohledem. Kárné pracovní tábory byly otevřeny 10. srpna 1940 v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu. Kárný pracovní tábor v Letech u Písku byl určen pro vězně z českých zemí a skládal se z 50 malých dřevěných baráčků určených pro letní ubytování a z jednoho velkého dřevěného baráku pro ubytování vězňů v zimním období. Kapacita tábora byla plánována na 240 vězňů v létě a 80 vězňů v zimě. Podobný tábor na Moravě byl umístěn v Hodoníně u Kunštátu a skládal se ze 3 dřevěných baráků, které mohly pojmout v létě 300 a v zimě 200 osob. Do tábora měli být umístěni muži starší 18ti let, kteří nemohli prokázat zdroj obživy, vyhýbali se práci nebo nedodržovali zákaz kočování. Právě úřady na jednotlivých místech tak vznikla možnost zbavit se „problémových“ Romů.

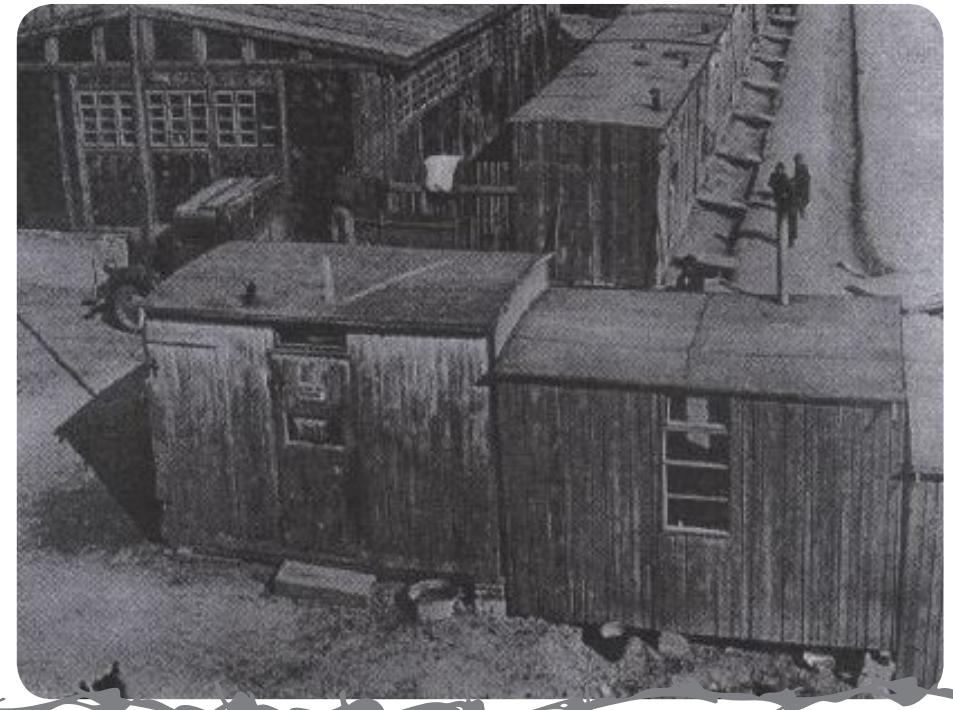

potírá ní zločinnost i

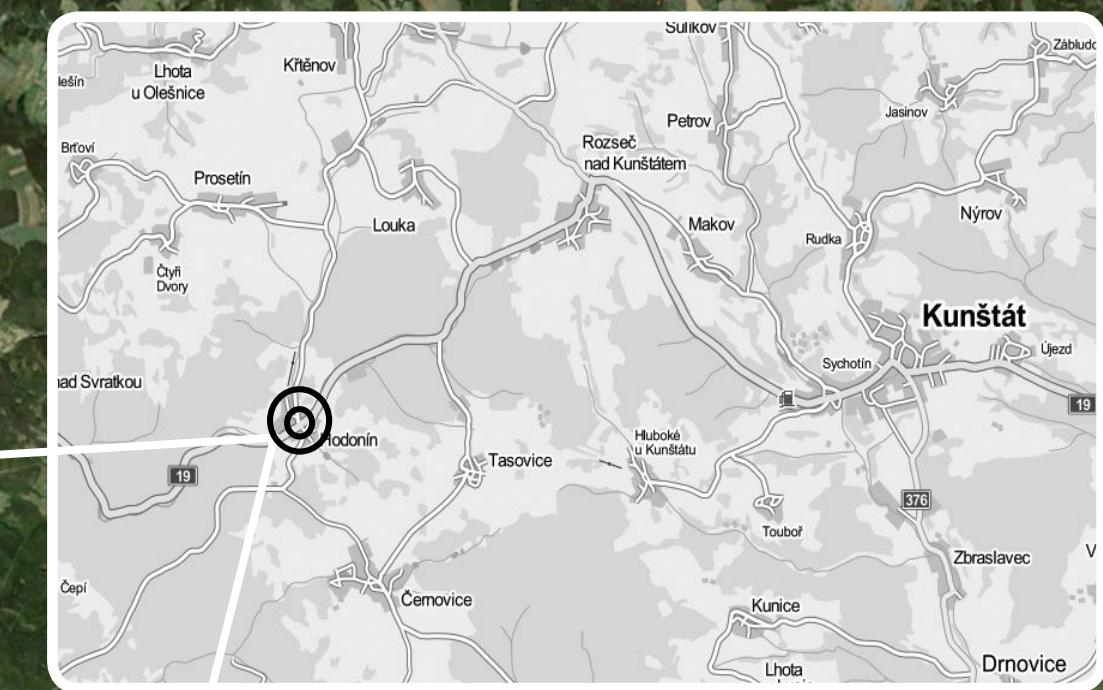
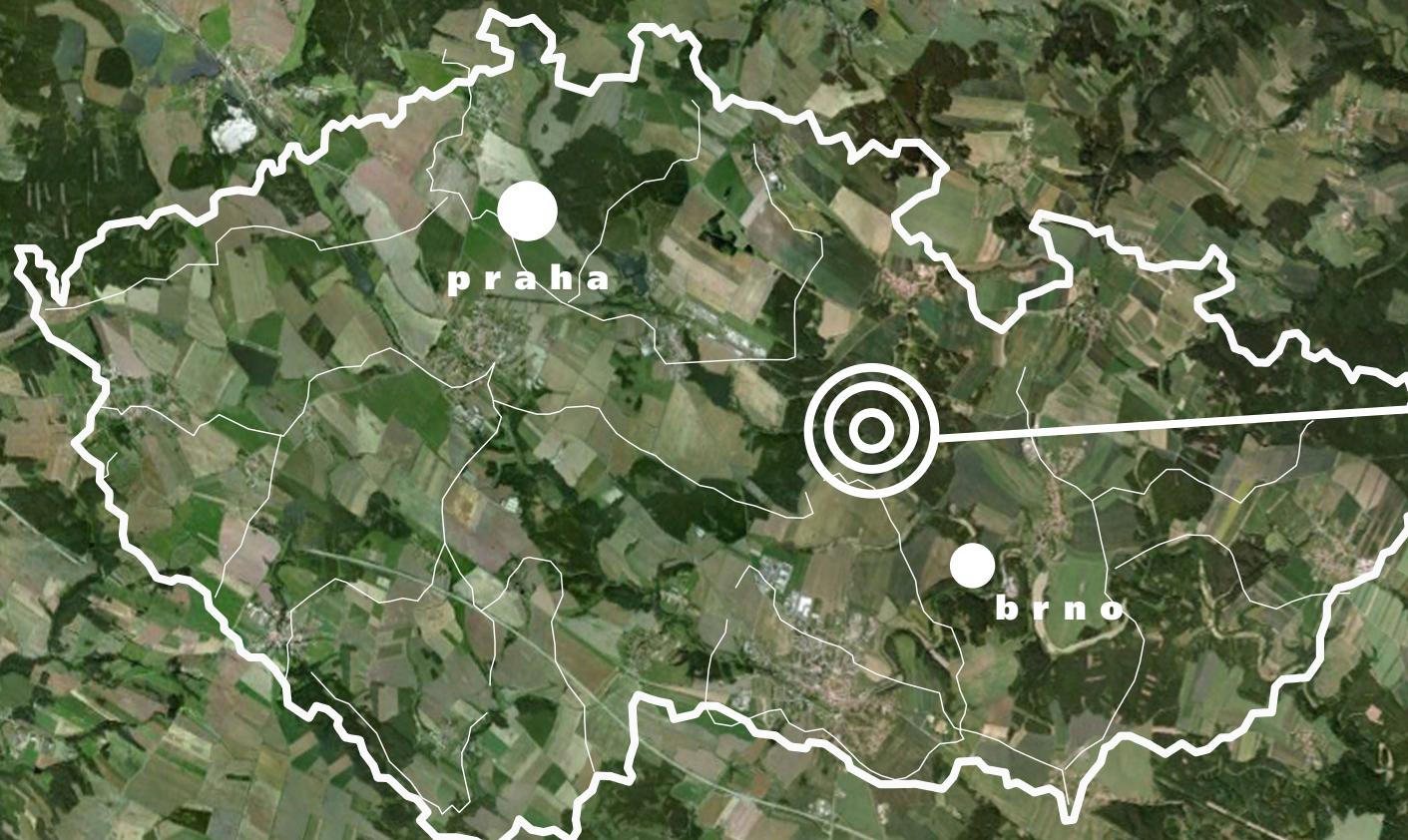
Prvním opatřením zahajujícím nacistické řešení „cikánské otázky“ se tak stalo vládní nařízení č. 89/42 Sb. ze dne 9. března 1942 o preventivním potírání zločinnosti. V zákoně byla zvláštní část věnovaná „Cikánům a osobám žijícím po cikánském způsobu“. Tyto osoby mohly být uvězněny za předpokladu, že opustily bez povolení místo pobytu. Důsledky zákona o preventivním potírání zločinnosti se projevily i v další fázi nacistického řešení „cikánské otázky“, zvláště po přijetí výnosu o potírání cikánského zločadlu na jehož základě byly zřízeny cikánské tábory v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu, které se staly symbolem holocaustu Romů na protektorátním území. Důvody k uvalení preventivní policejní vazby se staly formální podmínkou k uvěznění v těchto táborech. Do nově zřízených táborů měly být zařazovány přede vším romské rodiny, které splňovaly podmínky pro uvalení preventivní policejní vazby. Účelem táborů bylo podle ministrského výnosu vychovat „Cikány, cikánské míšence a osoby potulující se po cikánském způsobu“ k práci, pořádku a kázni. Na návrh jednotlivých četnických stanic byli takto označení Romové i se svými rodinami zařazováni do transportů, jejichž cílem byl v Čechách tábor v Letech u Písku a na Moravě tábor v Hodoníně u Kunštátu. Z těchto táborů byli před 1. srpnem 1942 propuštěni nebo přemístěni jinam neromští vězňové. Transporty do táborů probíhaly ve skupinách čítajících od několika desítek osob po skupiny, v nichž bylo i přes 100 osob. Ze vzdálenějších míst byli tito lidé za četnické asistence transportováni hromadně po železnici. Další jednotlivci i skupiny směrovali do táborů po vlastní ose ve svých kočovných vozech. Po příjezdu do tábora byl nově příchozím zabaven veškerý majetek. Dále byli Romové podrobeni lékařské prohlídce a ostříhání. Muži museli odevzdat civilní šaty a bylo jim vydáno táborové ošacení. Ženám a dětem byly ponechány civilní šaty. Příchozí byli rozděleni do tří skupin. První byla tvořena muži a chlapci staršími 14 let. Obdobná skupina byla vytvořena z žen a dívek. Třetí skupina byla tvořena dětmi do 14 let. Každá z takto vytvořených skupin měla být ubytována zvlášť.

Denní pracovní doba byla stanovena na 10 hodin s přestávkou na oběd. Vězňům byl zakázán kontakt s okolím a hraní jakýchkoli karetních nebo hazardních her. Z řad vězňů byli ustanoveni velitelé světnic a pracovních skupin, kteří měli zodpovídat za pořádek. Byly jim svěřeny i některé pravomoci související s ostrahou vězňů. Někteří z nich tohoto svého postavení zneužívali ve svůj prospěch. Oba tábory byly přeplněné a panovaly v nich nedobré stravovací a hygienické podmínky. To vedlo až k vypuknutí tyfové epidemie. Nad oběma tábory byla vyhlášena přísná karanténa a od 17. února 1943 byly zcela izolovány od okolního světa. Stráže měly nařízeno v případě pokusu o útěk bez výstrahy střílet. Tato opatření byla vyvolána útěkem vězňů z letského tábora. V hodonínském táboře byla ostrahou skutečně při jednom z útěků zbraň použita a prchající vězeň byl postřelen. Možnost propuštění sice existovala, ale byla využívána pouze na počátku existence táborů kvůli jejich přeplnění a během jejich likvidace. Vždy ale záleželo na úvaze kriminální policie, která jako jediná měla právo propustit vězněné na svobodu.

hodonín
u Kunštátu

místo / lokolizace

místo / situace širších vztahů

387

7,0 km

hodonín

1,0 km

km

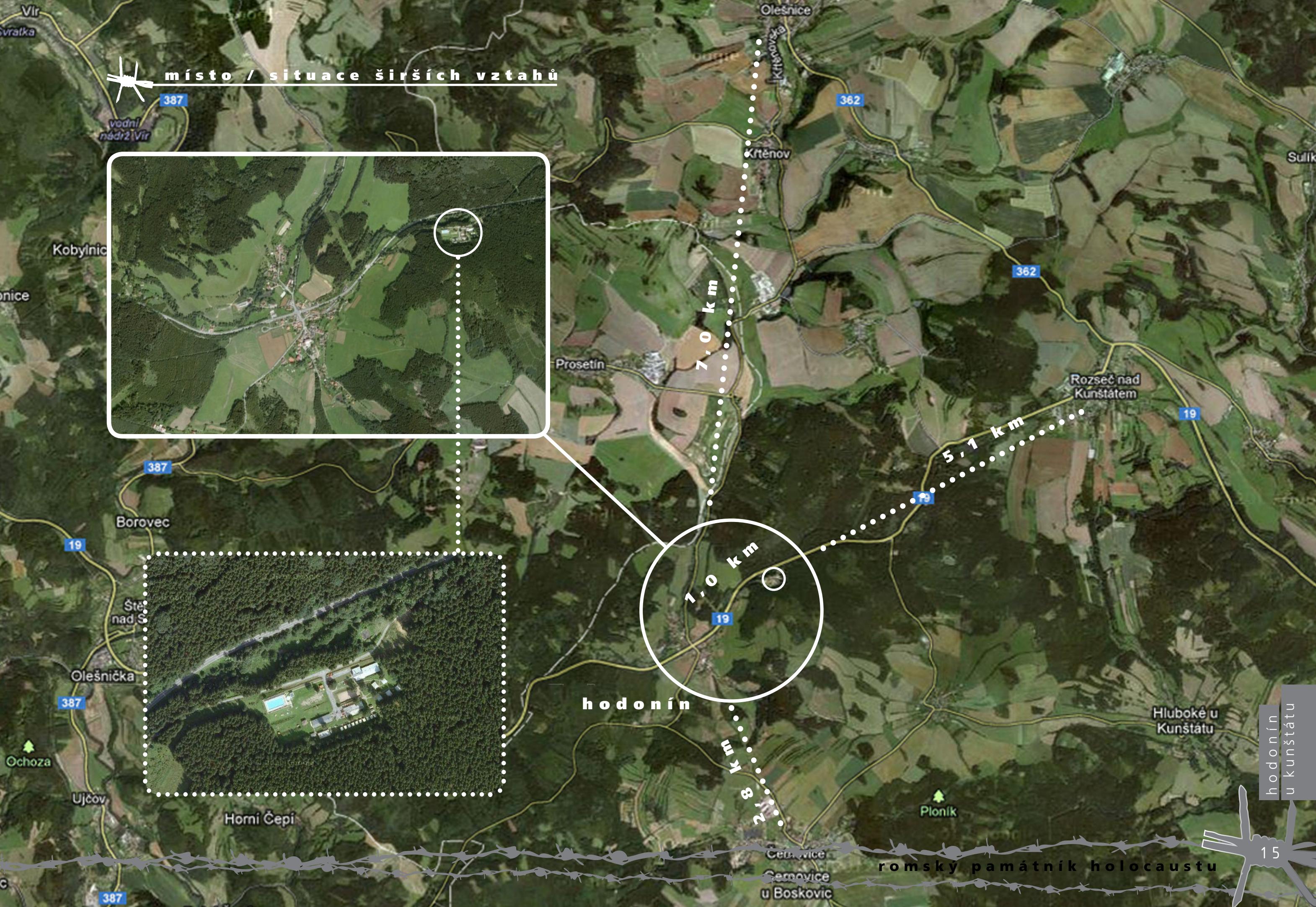
2,8

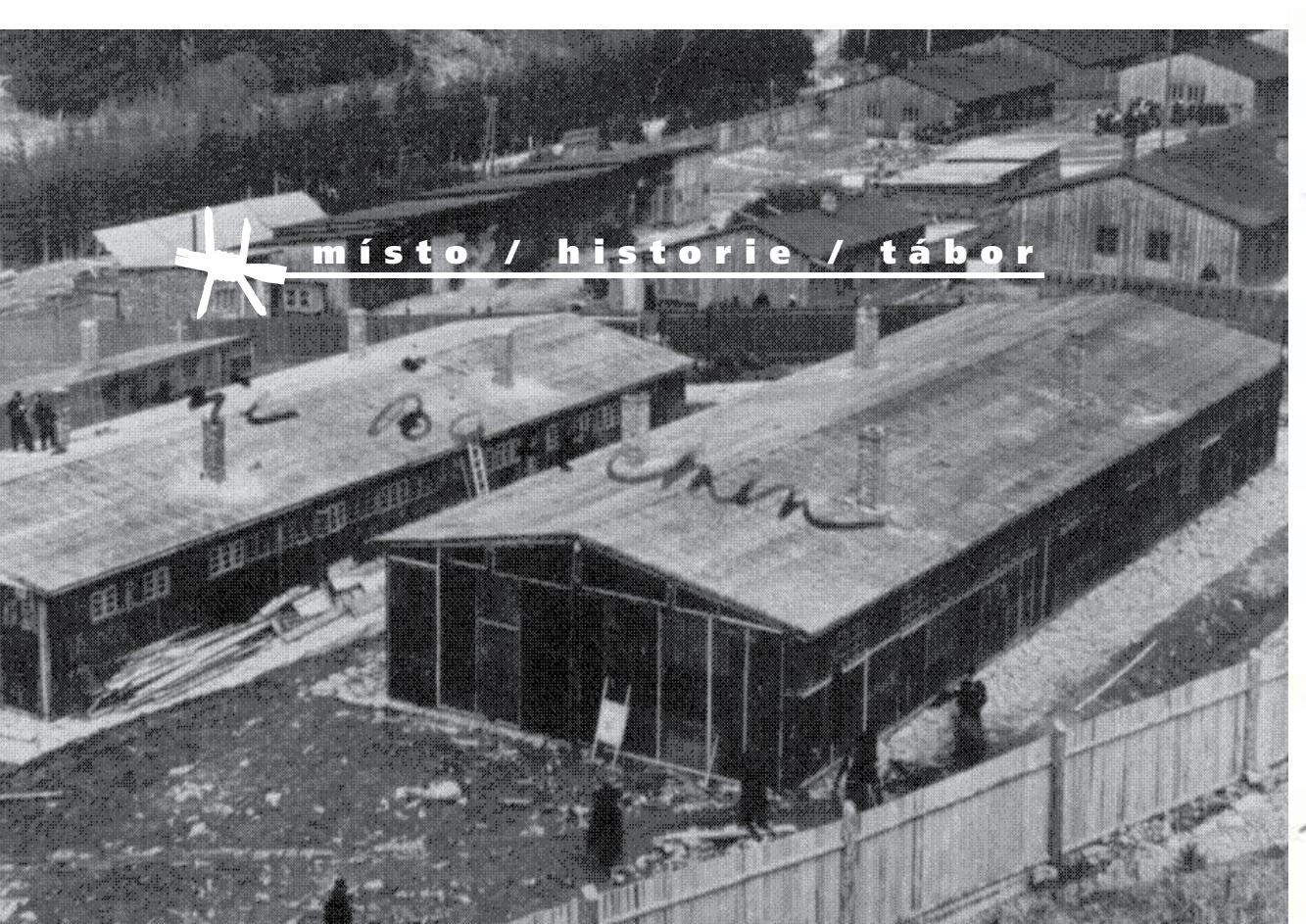
5,1 km

15

romsky památník holocaustu

hodonín
u Kunštátu

místo / historie / tábor

karný pracovní
tábor
VIII.1940-XII.1941

1.9.1939
záčátek
2.svět. války

cikánský tábor
VIII.1942-XII.1943

I.-VIII.1942
sběrný tábor

výcvikové
středisko
wehrmachtu
III.1945

lazaret
Rudé armády
VIII.-XII.1945

tábor pro Němce
neschopnéoddsunu
XII.1945-X.1946

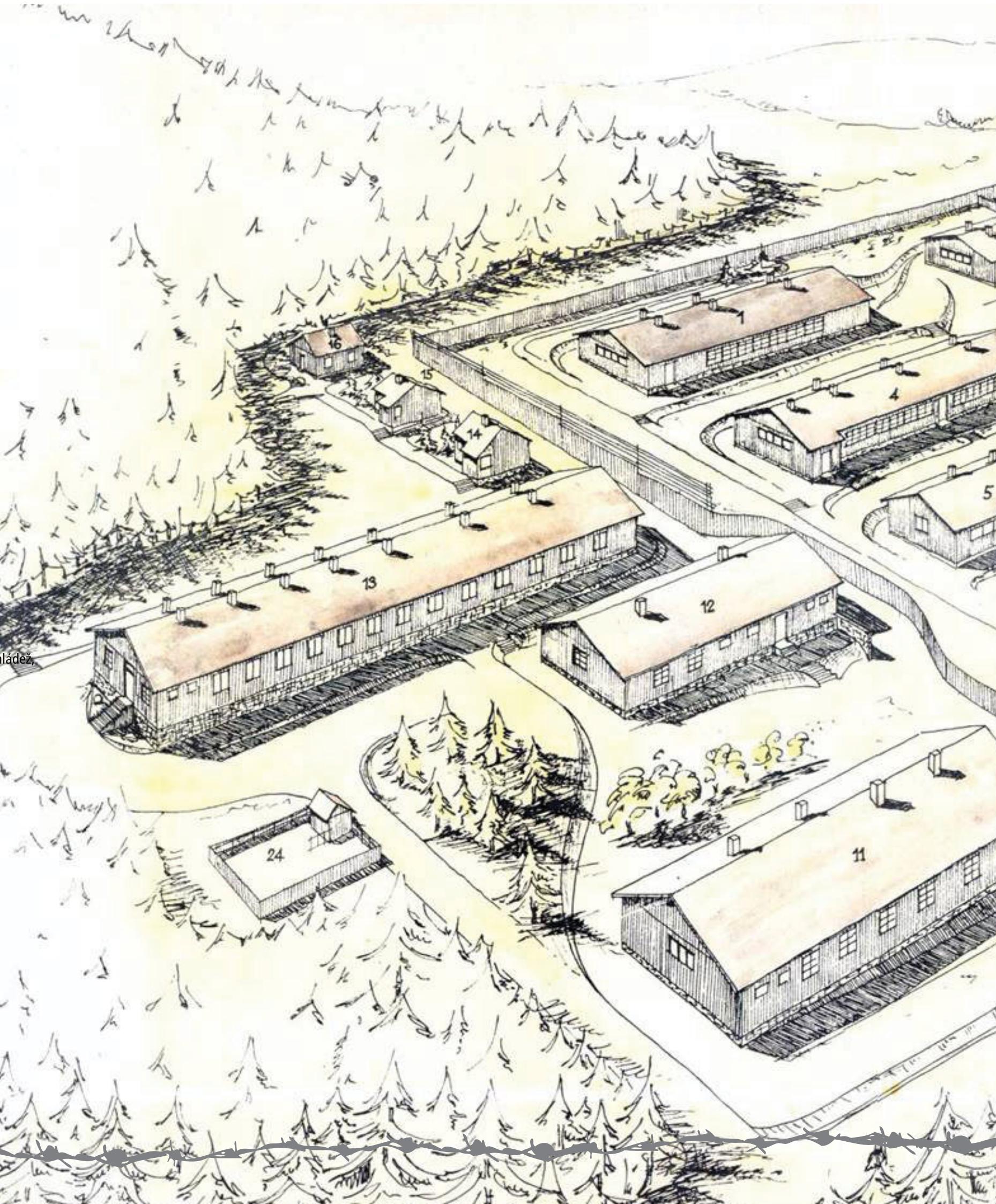
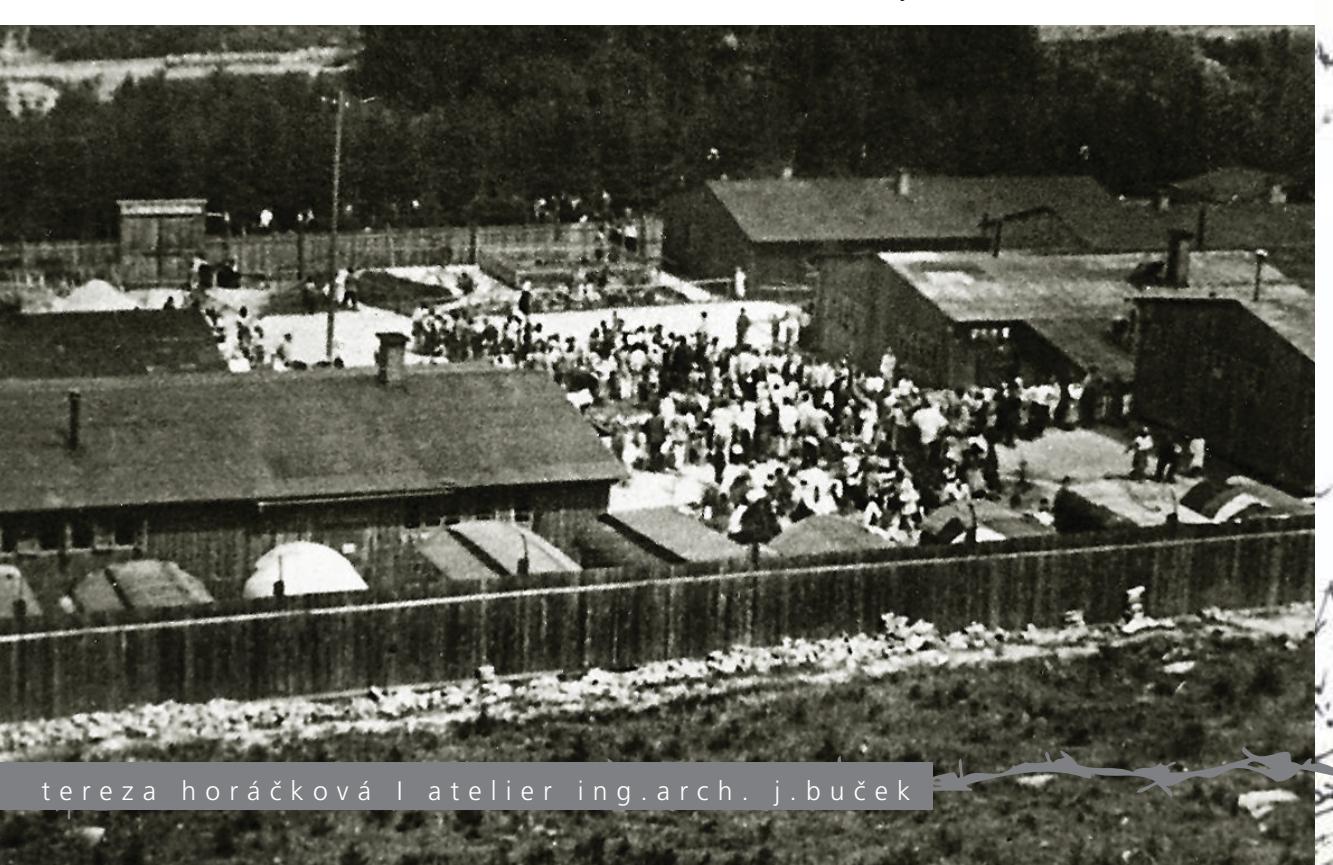
1944
pracovně
výchovný
tábor
V.-VI.1945
Tábor rumunské
armády

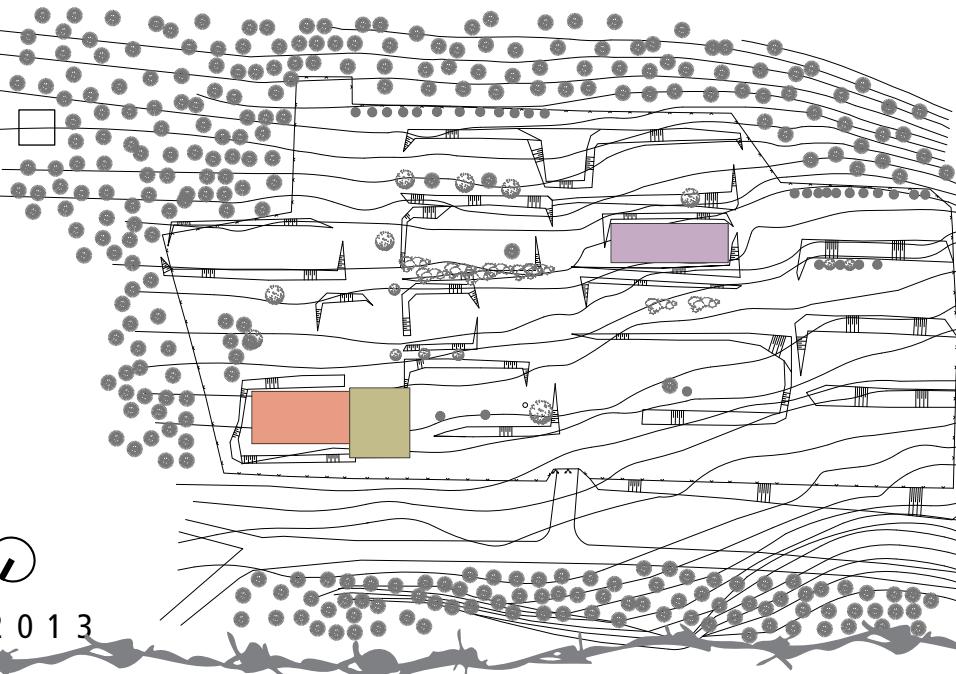
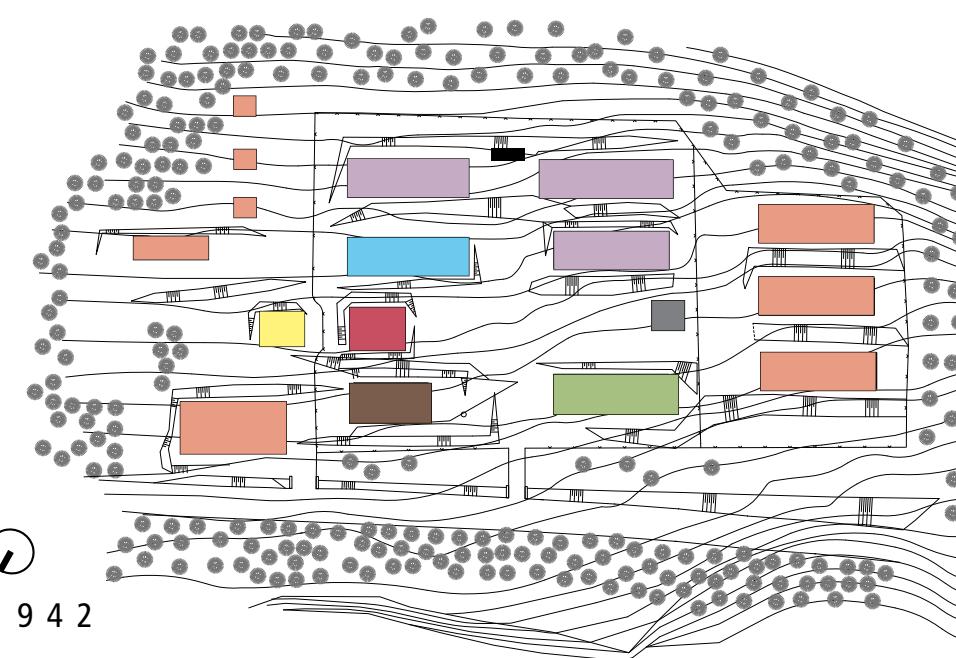
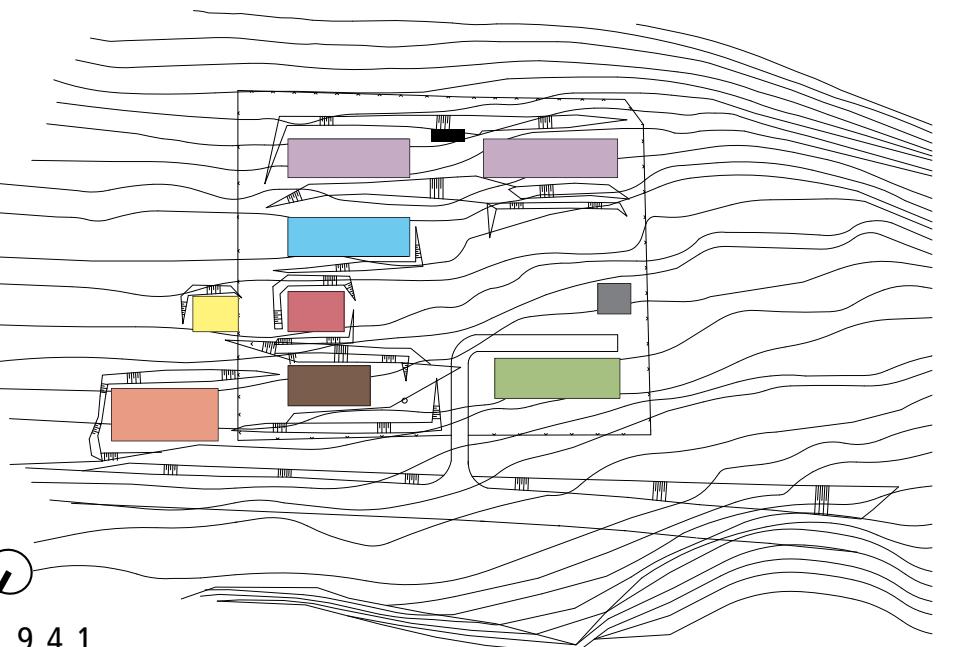
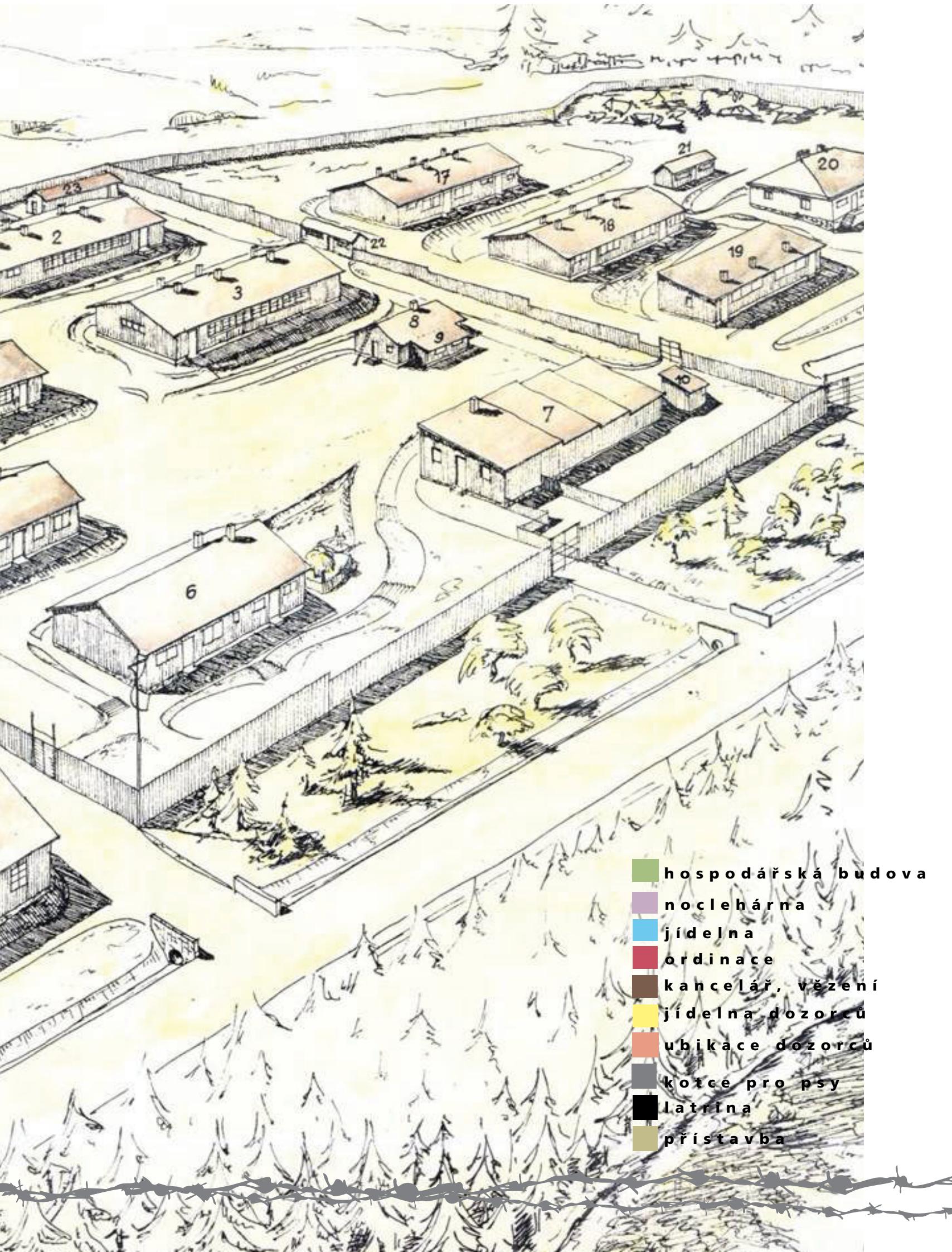
1944
pracovně
výchovný
tábor

2.9.1945
konec
2.svět. války

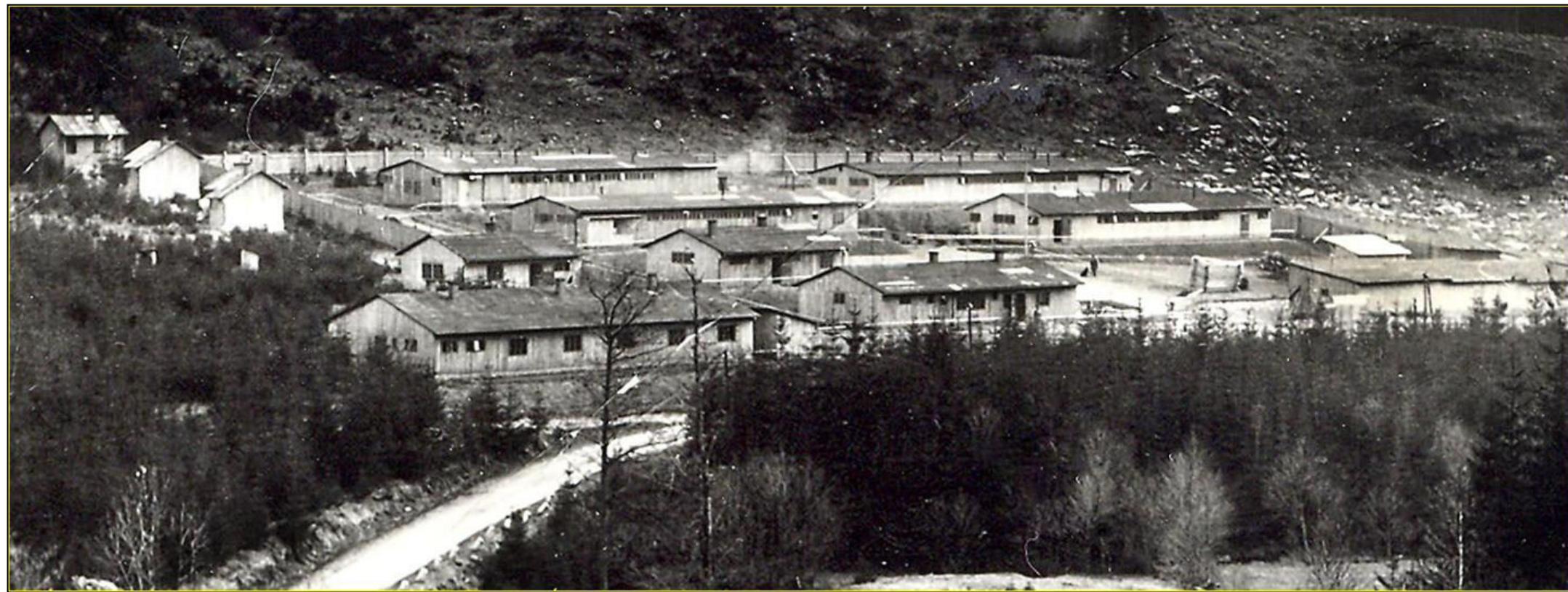
VIII.1948

letní tábor pro mládež,
vojenská správa

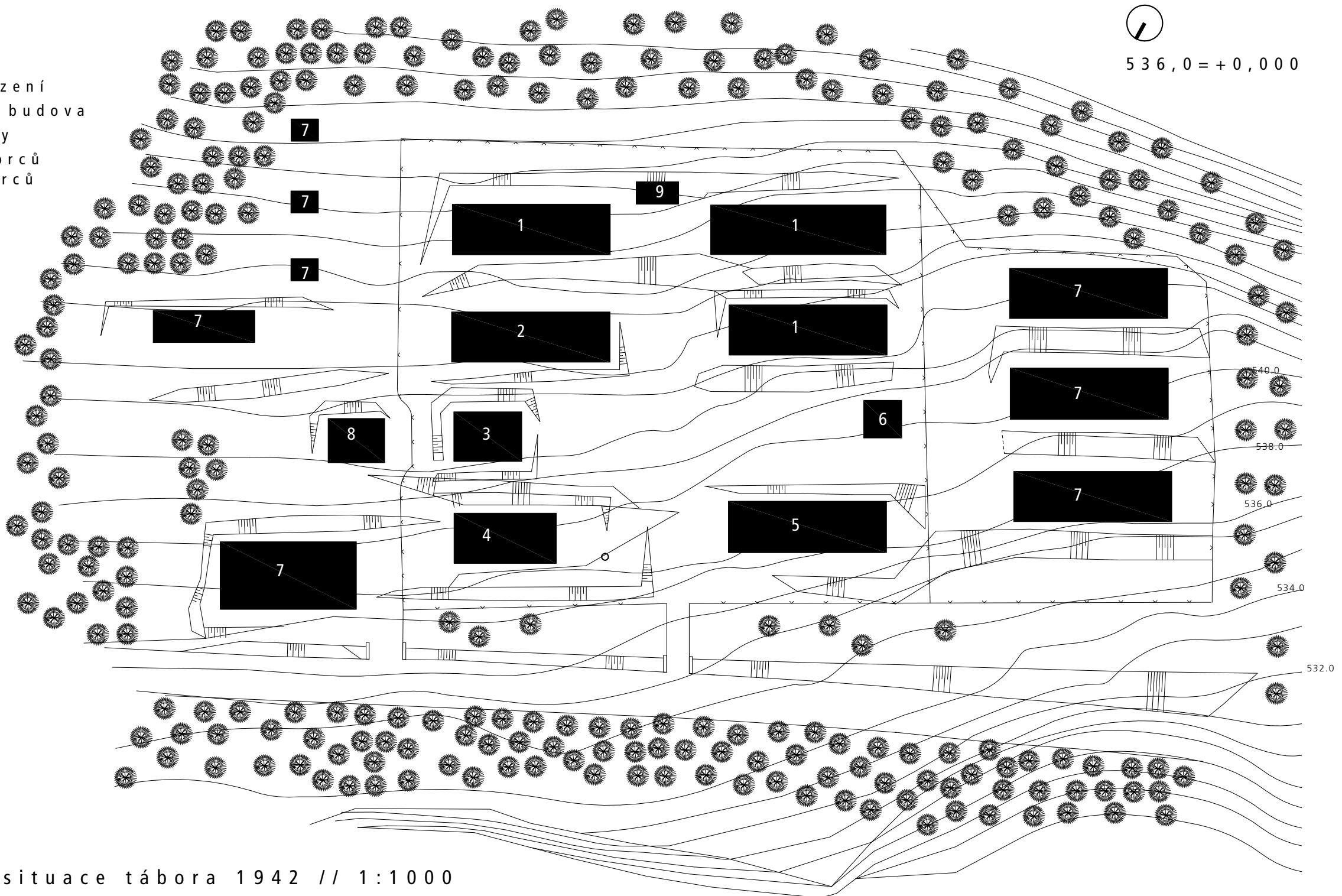
romský památník holocaustu

fotografie tábora 1942

 historická situace

- 1 nočlehárna
- 2 jídelna
- 3 ordinace
- 4 kancelář, vězení
- 5 hospodářská budova
- 6 kotce pro psy
- 7 ubikace dozorců
- 8 jídelna dozorců
- 9 latrina

romský památník holocaustu

místo / současný stav

pohled 01/

pohled 02/

pohled 03/

pohled 04/

pohled 05/

pohled 06/

pohled 07/

pohled 08/

pohled 09/

pohled 10/

pohled 11/

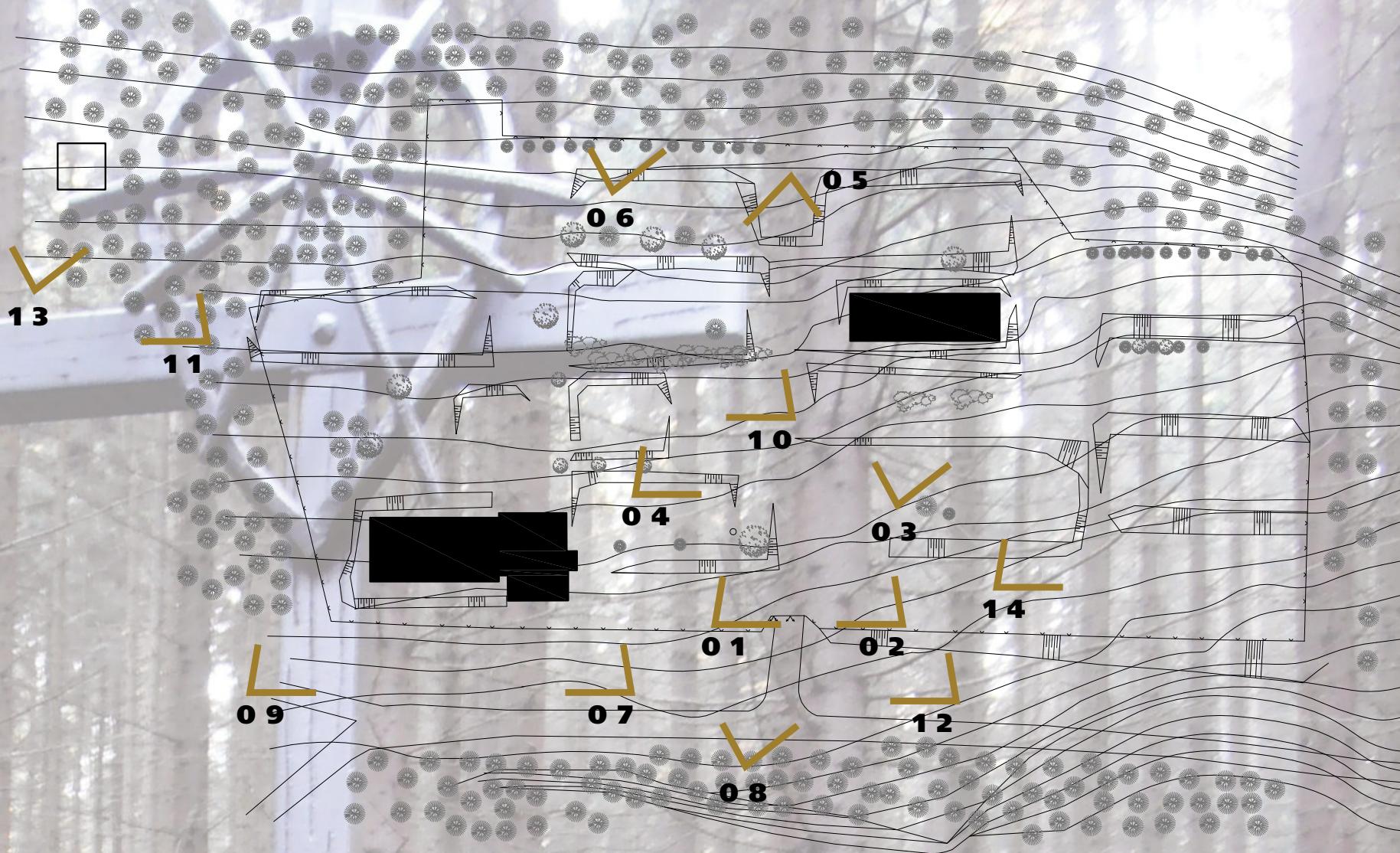

pohled 12/

s c h e m a p o h l e d ū

Areál se nachází nedaleko obce Hodonín u Kunštátu v Jihomoravském kraji cca 10km od Kunštátu a cca 48km od Brna a 200km od Prahy. Parcela přibližně obdélníkového tvaru leží v zalesněné lokalitě u hlavní cesty mezi Hodonínem a Kunštátem. V současnosti se na pozemku nachází nově zrekonstruovaný objekt bývalé noclehárny, částečně zachovalý objekt ubikace dozorců, ke kterému je přistaven dům pro správce areálu z roku 1988. V blízké vzdálenosti se v lese nachází hromadný hrob obětí, který je ohrazen oplocením. Příjezd k areálu je z hlavní komunikace po sprášové cestě bez vhodné možnosti parkování.

Dnes je areál v rukou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, rozloha činní cca 1300m². Nachází se zde nově zrekonstruovaný objekt, který v době pracovního tábora sloužil jako noclehárna. Dále objekt pro ubikaci dozorců a domem pro dozorce areálu.

hodonín
u kunštátu

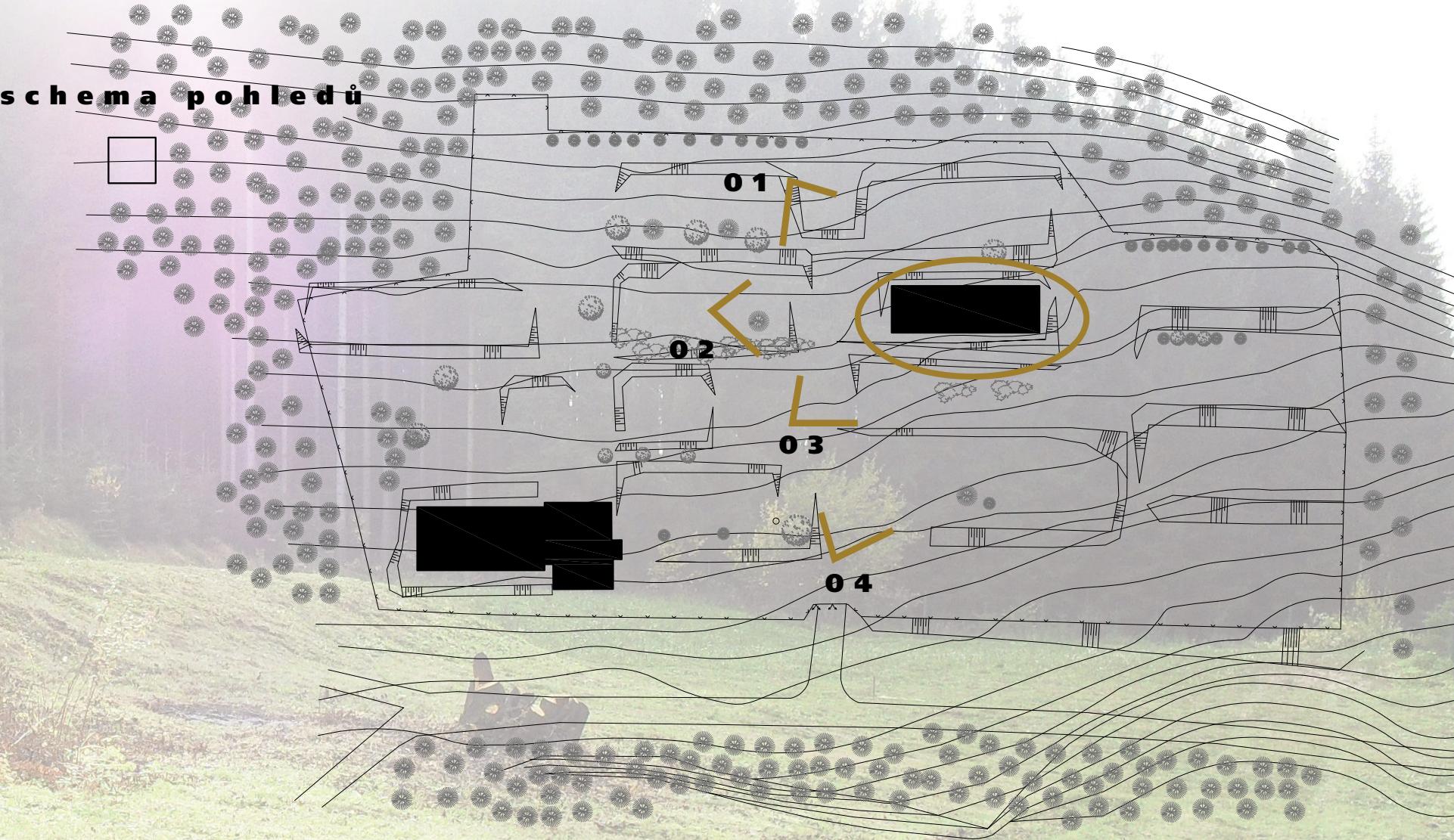

místo / současný stav

pohled 04/

pohled 01/

pohled 02/

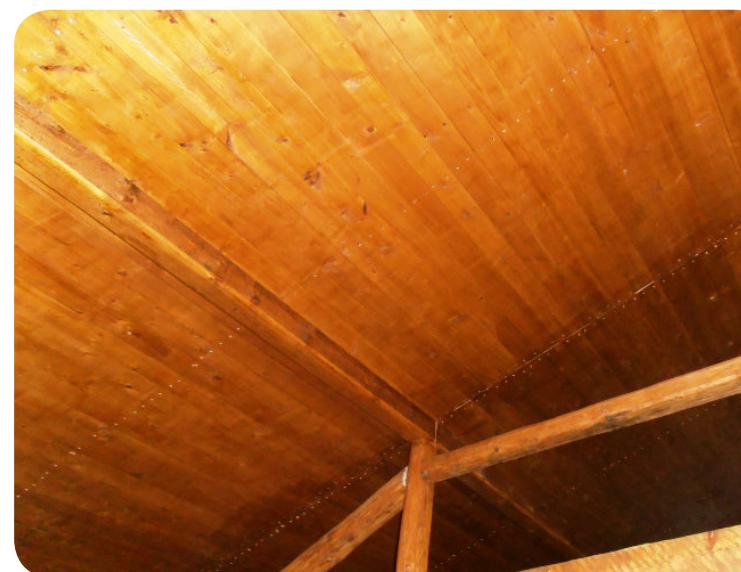
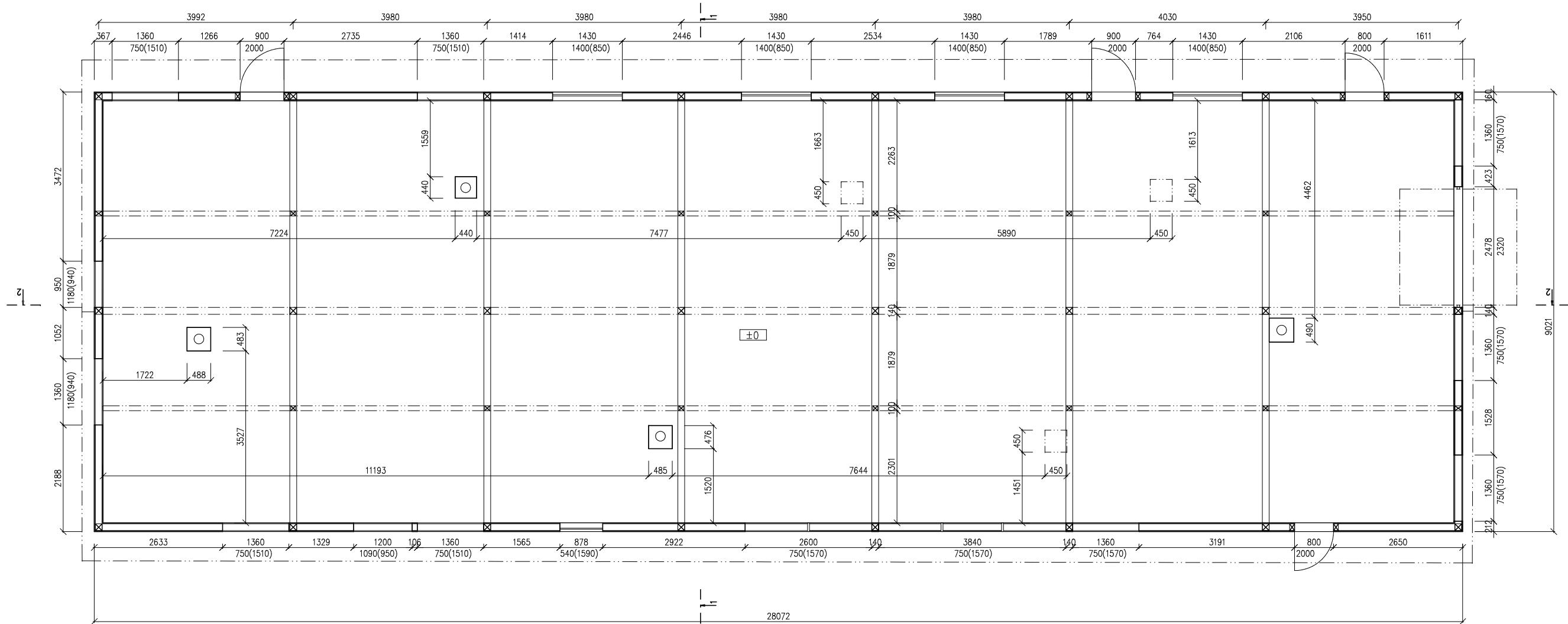
pohled 03/

hodonín
u kunštátu

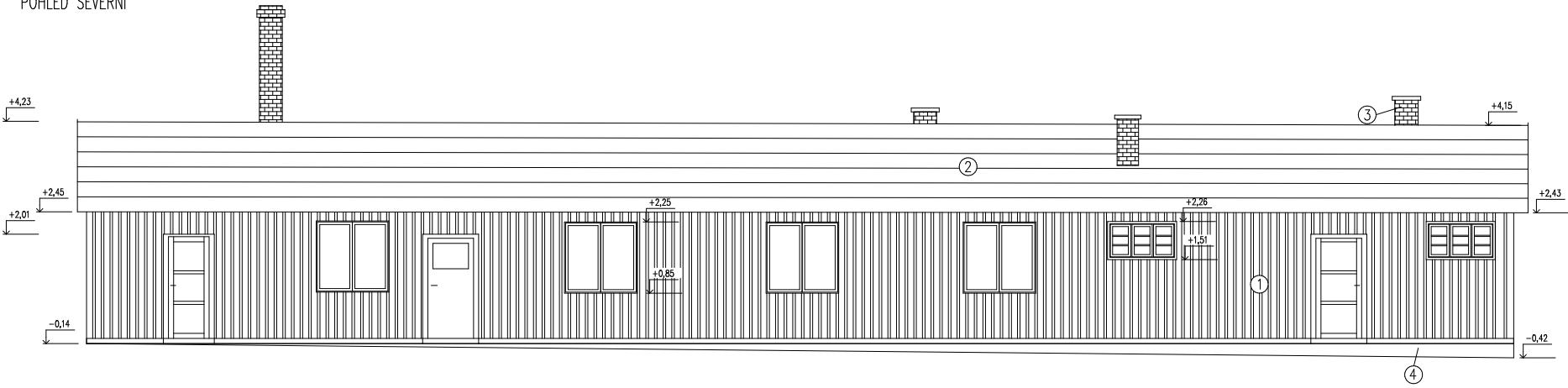
romský památník holocaustu

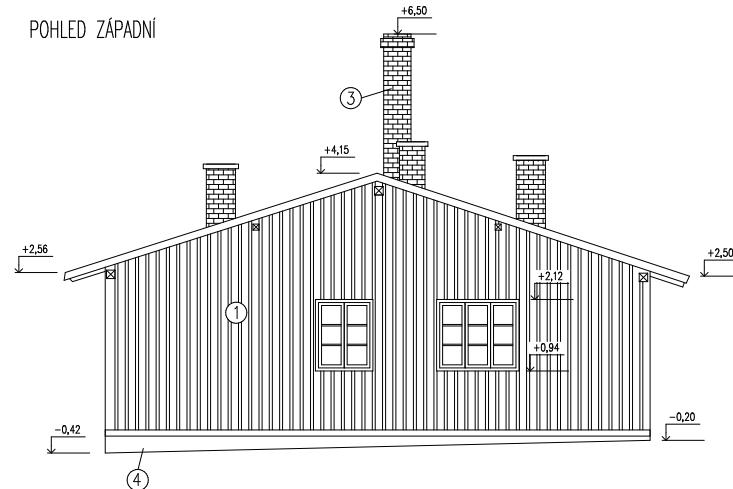
místo / současný stav

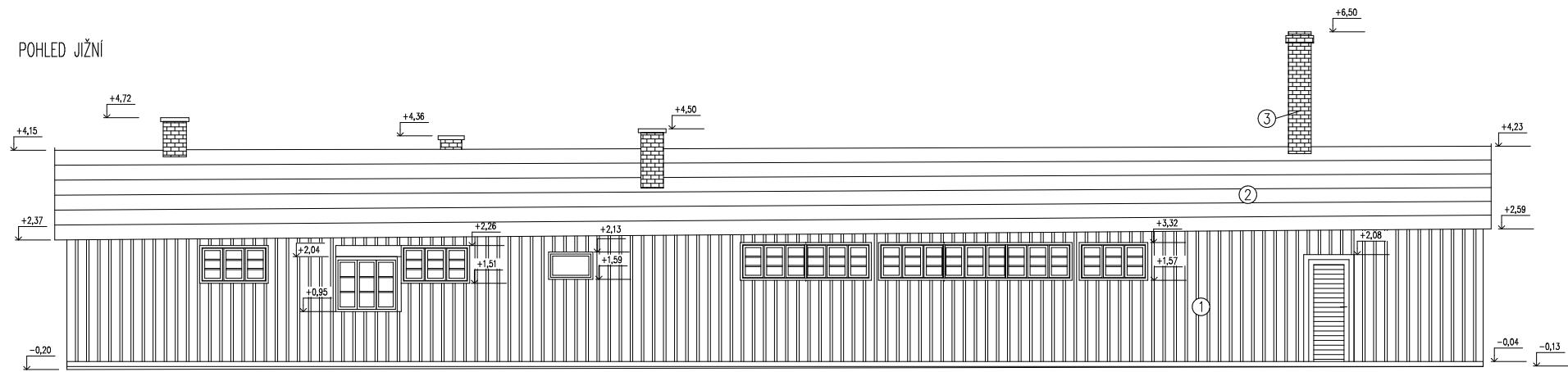
POHLED SEVERNÍ

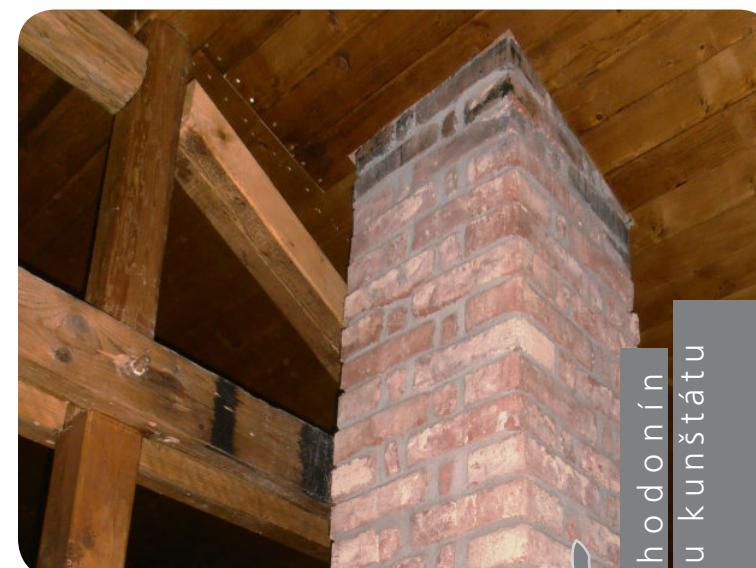
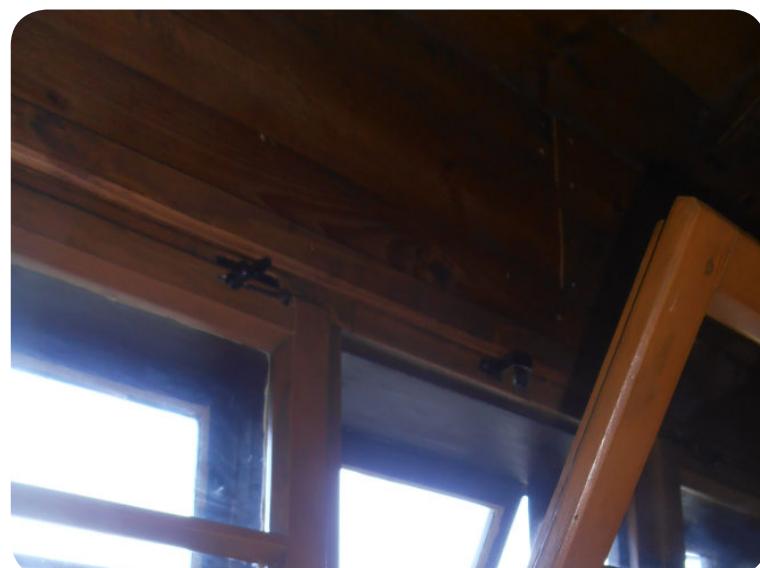
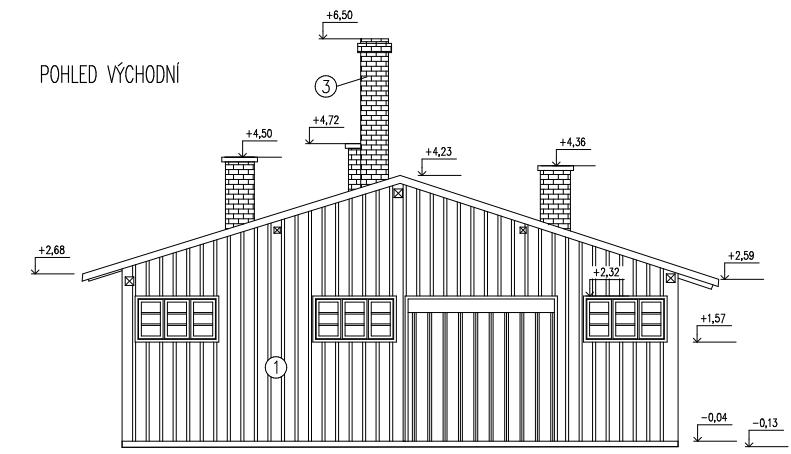
POHLED ZÁPADNÍ

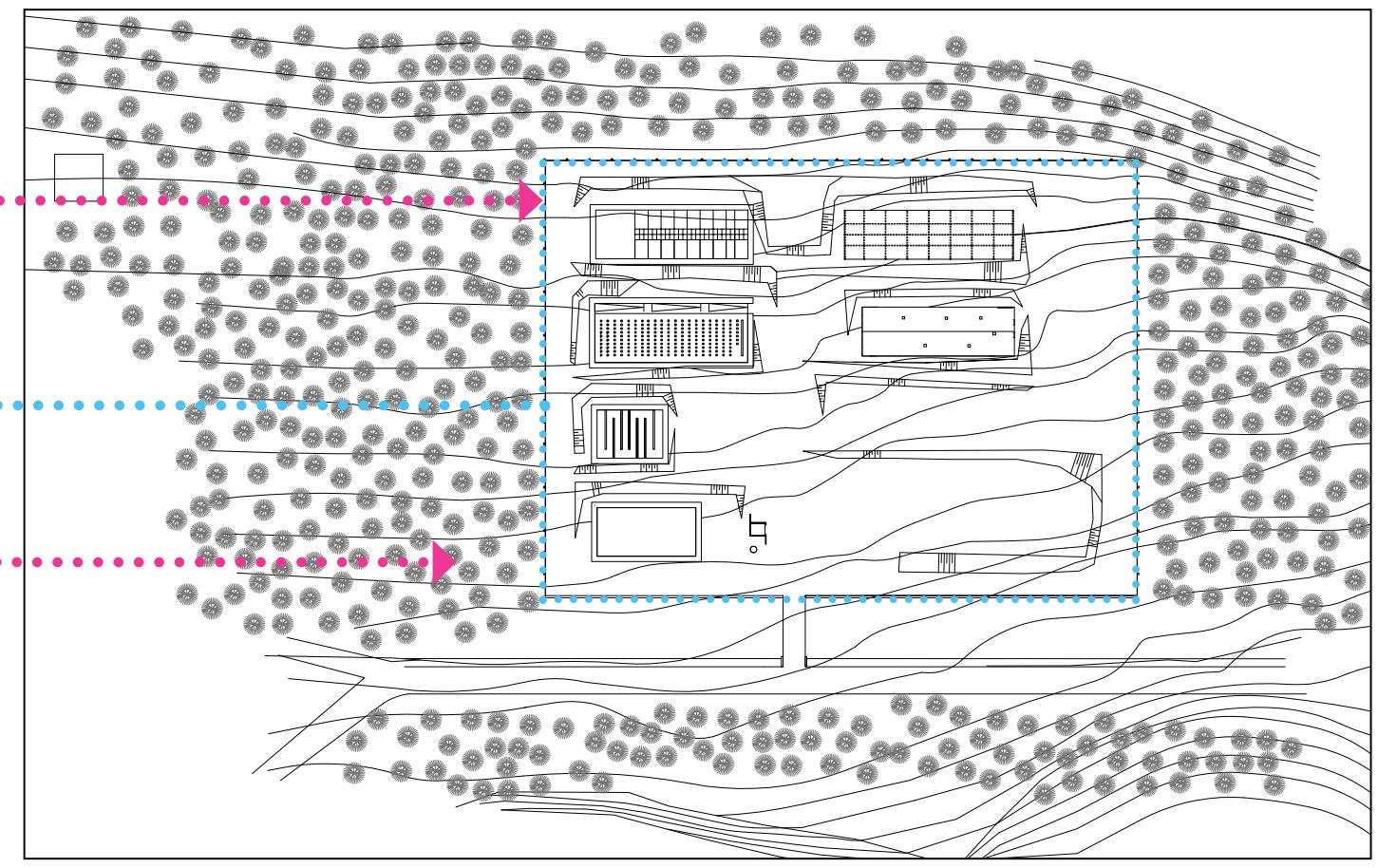
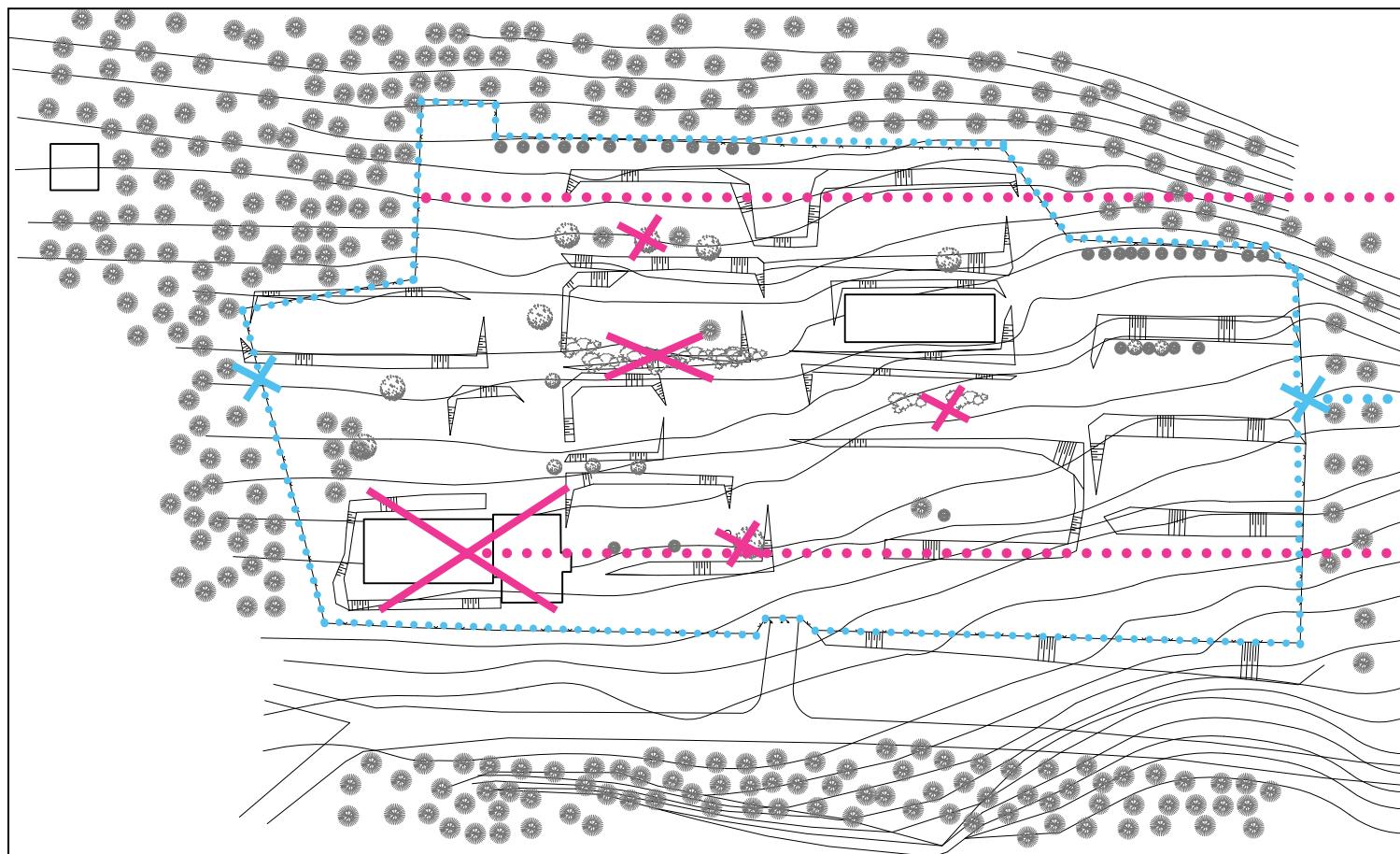
POHLED JIŽNÍ

POHLED VÝCHODNÍ

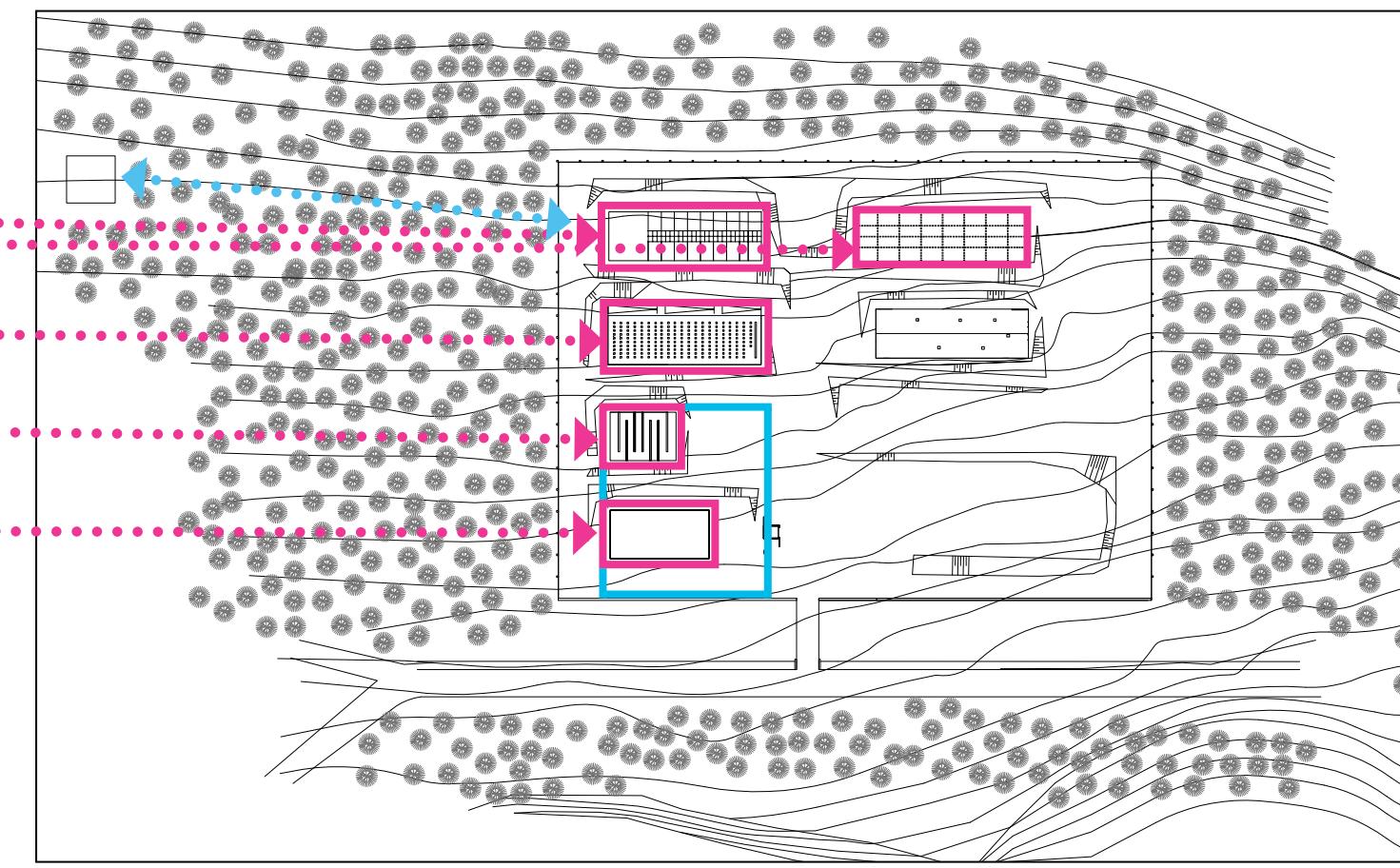
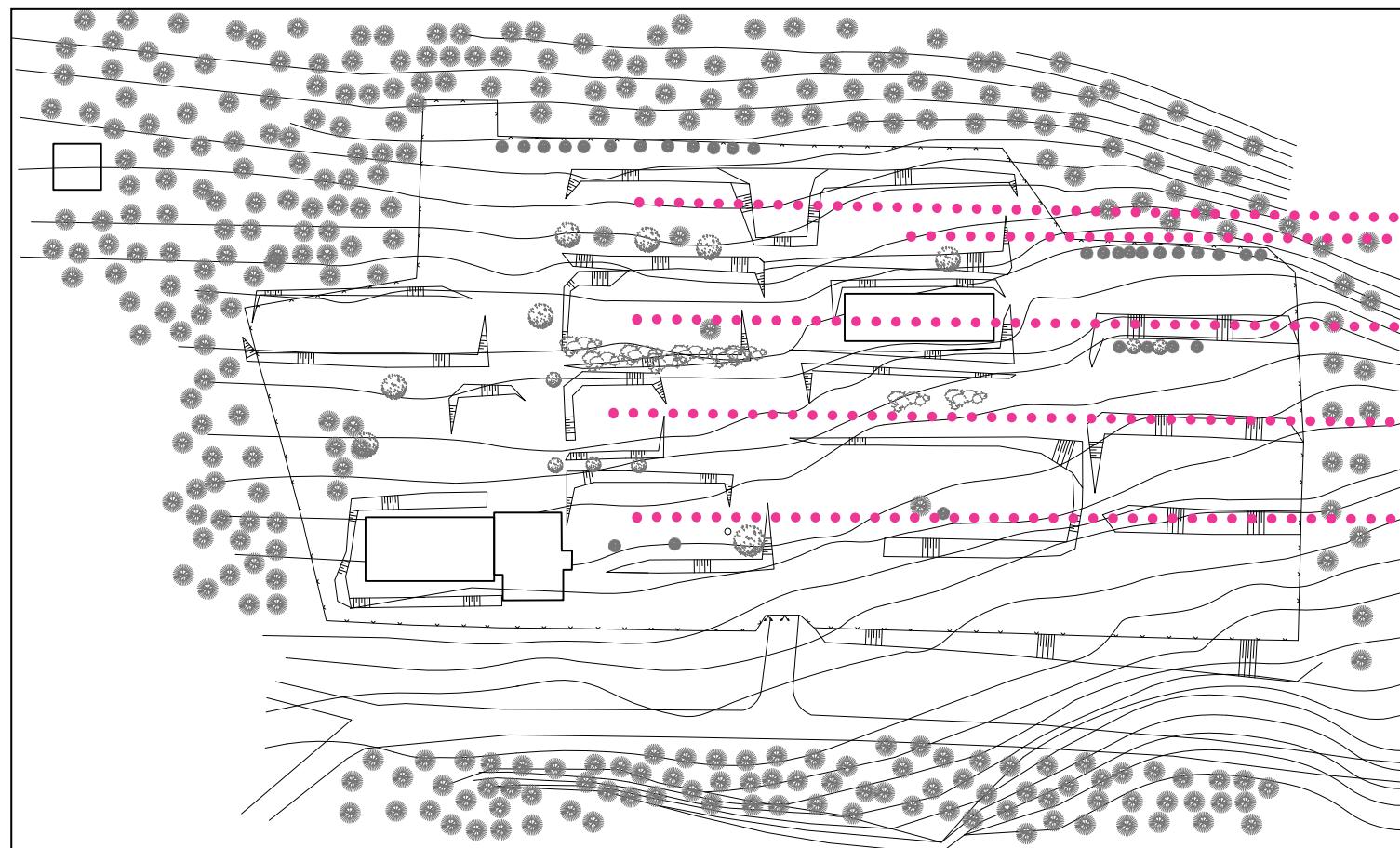

 koncept / základní rozvaha

očištění/definování pietní plochy dle původních hranic tábora

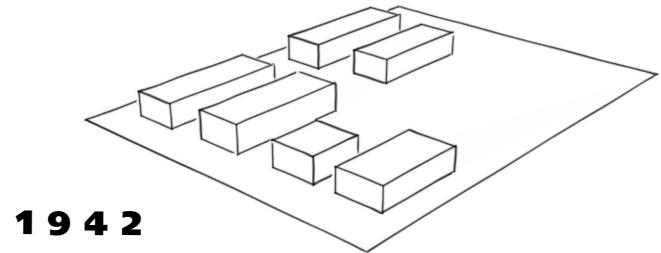
Úplné očištění prostoru od stávajících objektů a zeleně uvnitř areálu.
Vytvoření „nových“ hranic areálu, dle historických stop.

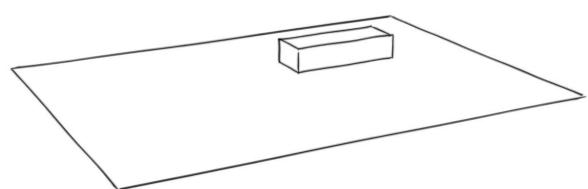
obnovení historických stop, vhodné umístění vnitřní expozice

Zobrazení původních objektů tábora z roku 1941, návrh objektus vnitřní expozicí, který by nenarušil areál. Propojení areálu s hromadným hrobem.

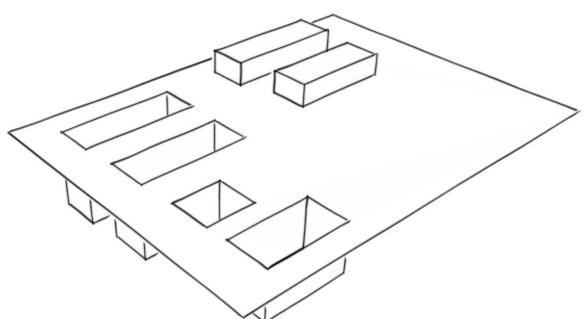
koncept / pietní ploca

1942

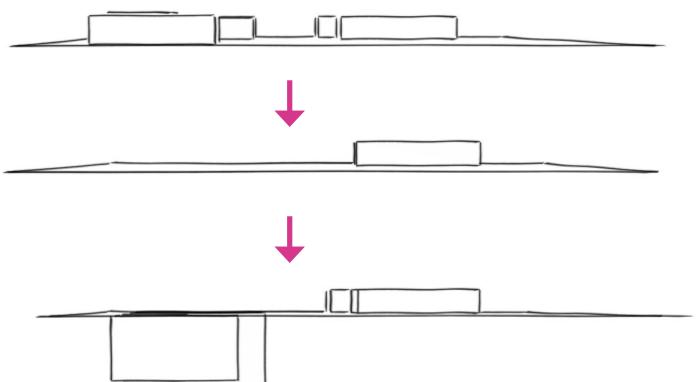
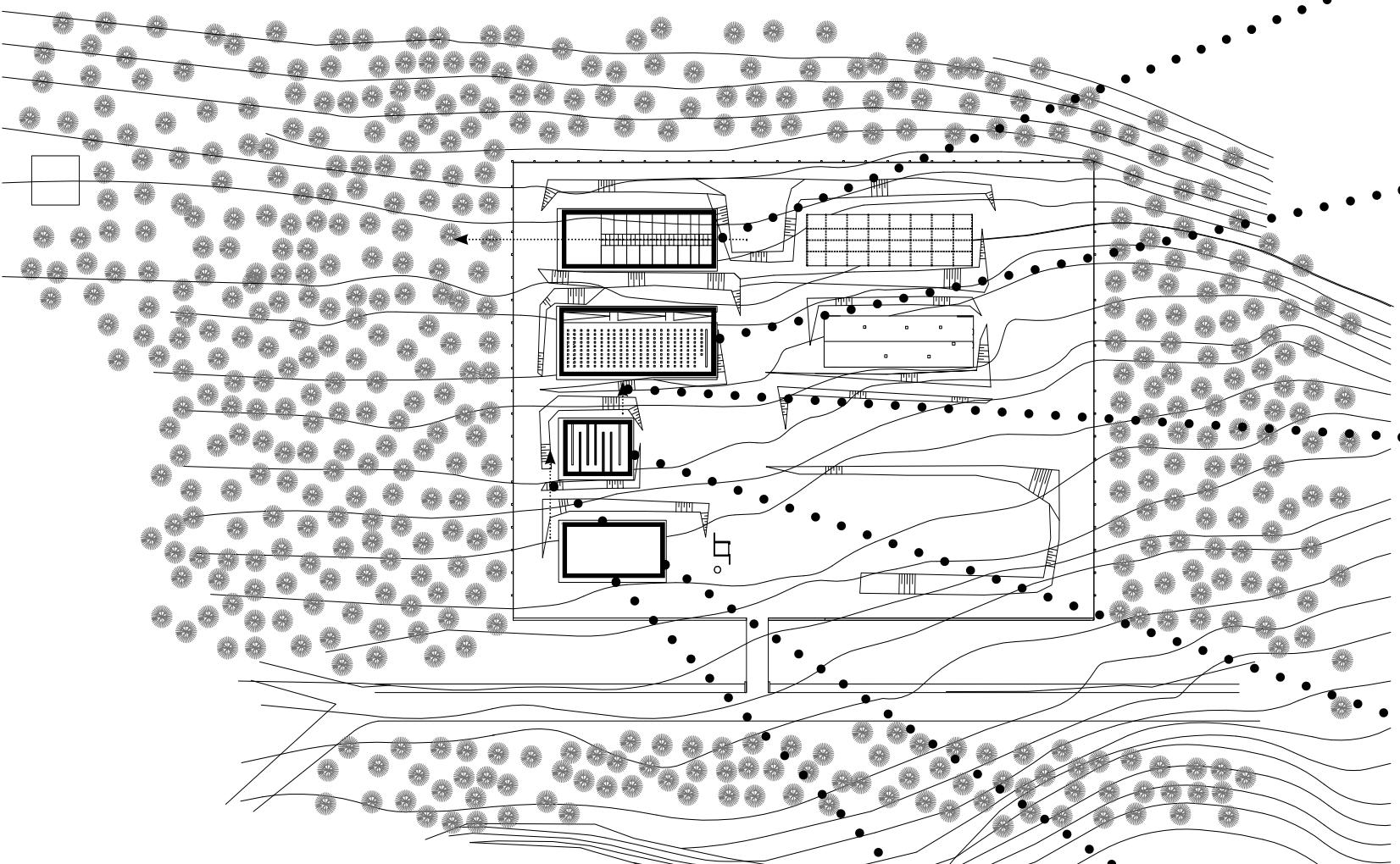

2013

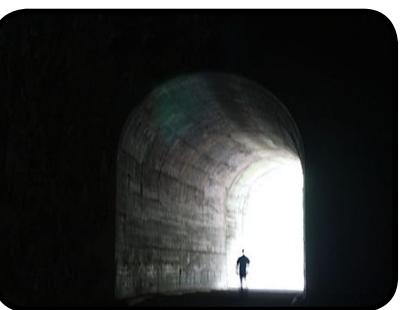
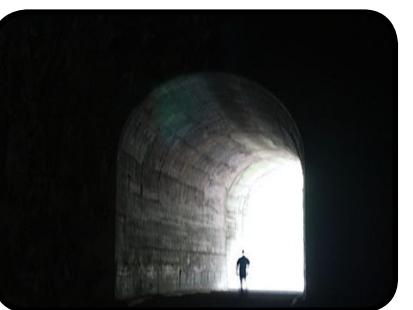

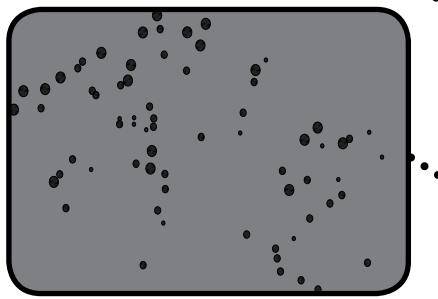
???

Zobrazení půdorysných ploch vlevé části areálu je navrženo jako převrácený objem objektu pod úroveň terénu. Ve znamení něčeho co tu bylo, ale už není. Pravá část areálu ukazuje částečnou rekonstrukci, kterou si máme připomenout historii tábora.

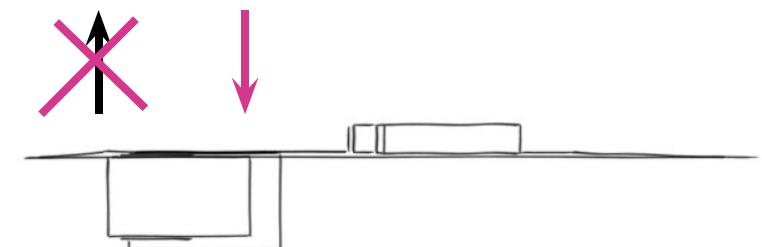
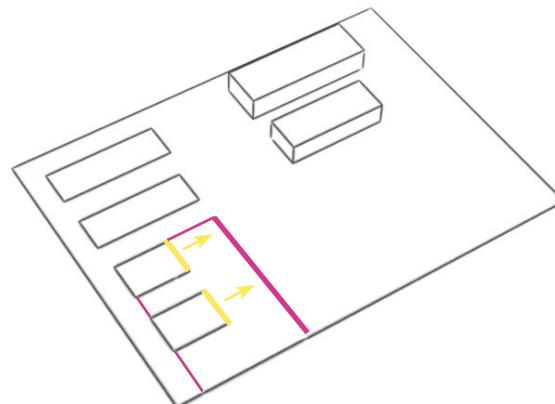
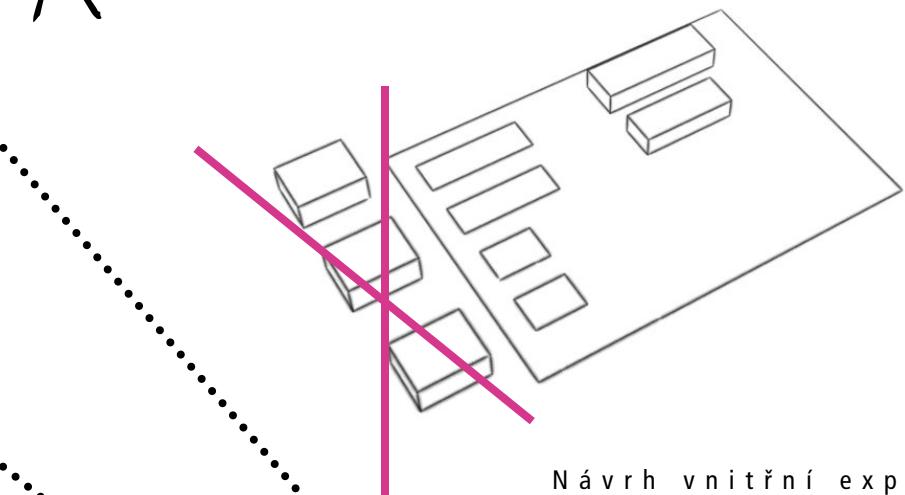

Objemy v zemi tvoří venkovní expozici, která má působit hlavně pocitově a ukazeje na kolobět života v období holokaustu. Oběvují se zde téma jak je svododa, stísnění, opětná svododa spojená se smrtí a meditační část.

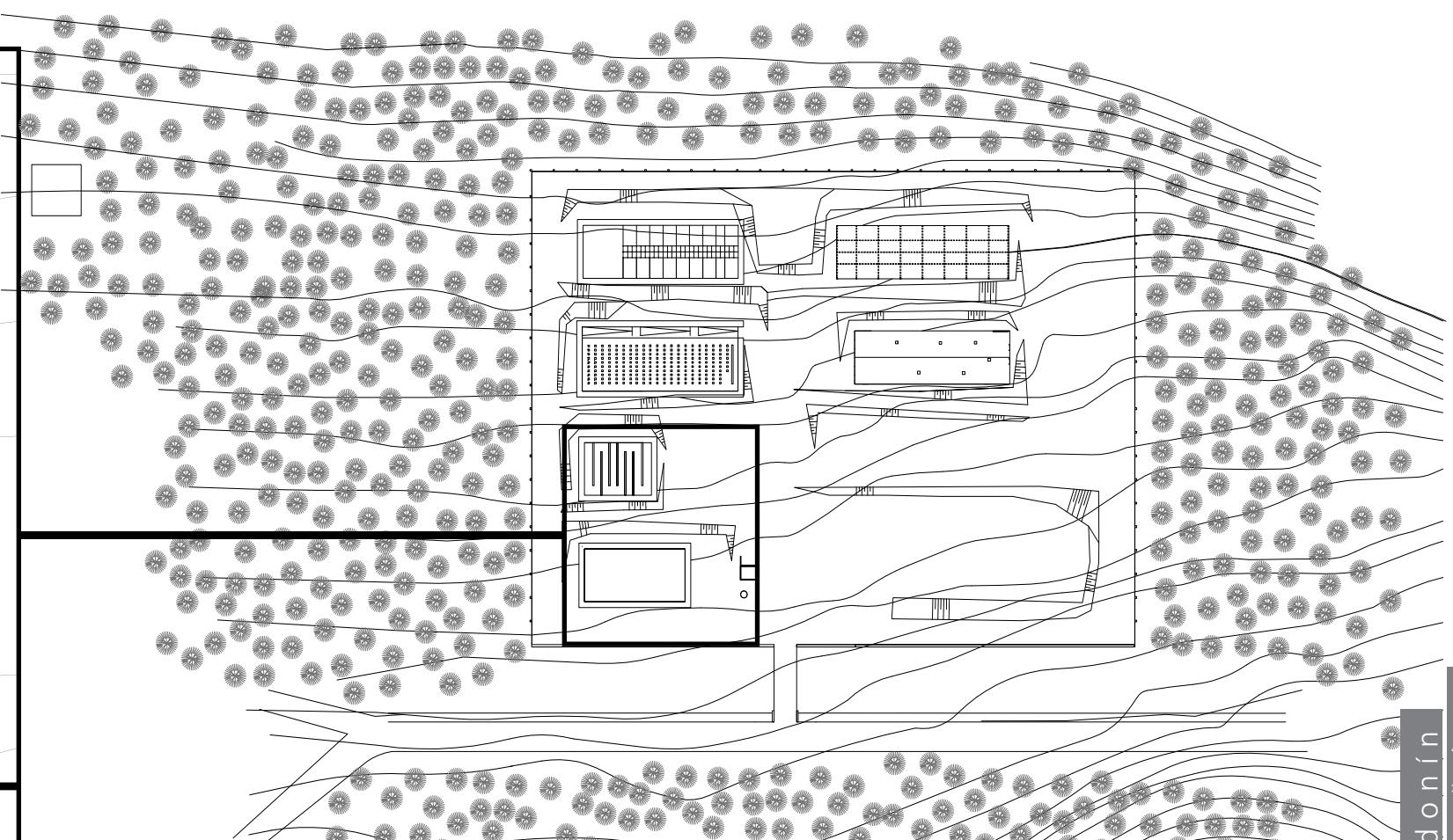
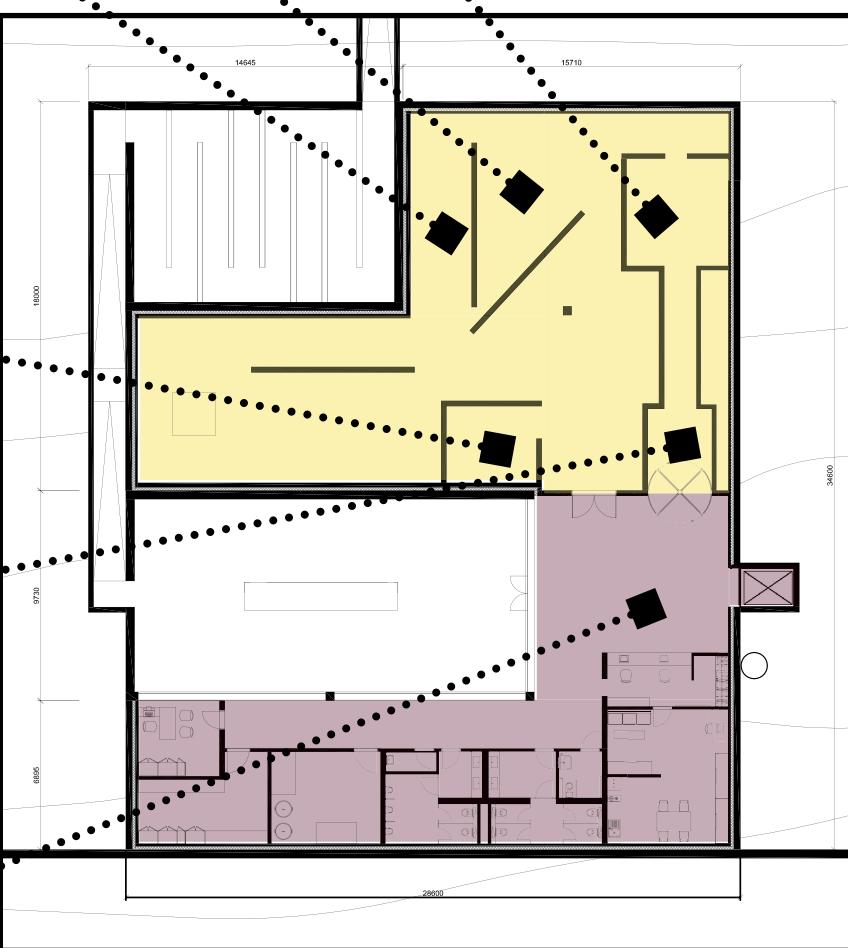

koncep t / vnitřní expozice, zázemí

Návrh vnitřní expozice se zázemím by nijak neměl narušovat pietní plochu a okolí areálu, proto je celý objem nevržen pod úroveň terénu. Protažením stran od jam na úroveň nejdelších objektů definují velikost. Toto umístění také umožňuje přístup do první jámy hned po návštěvě expozice.

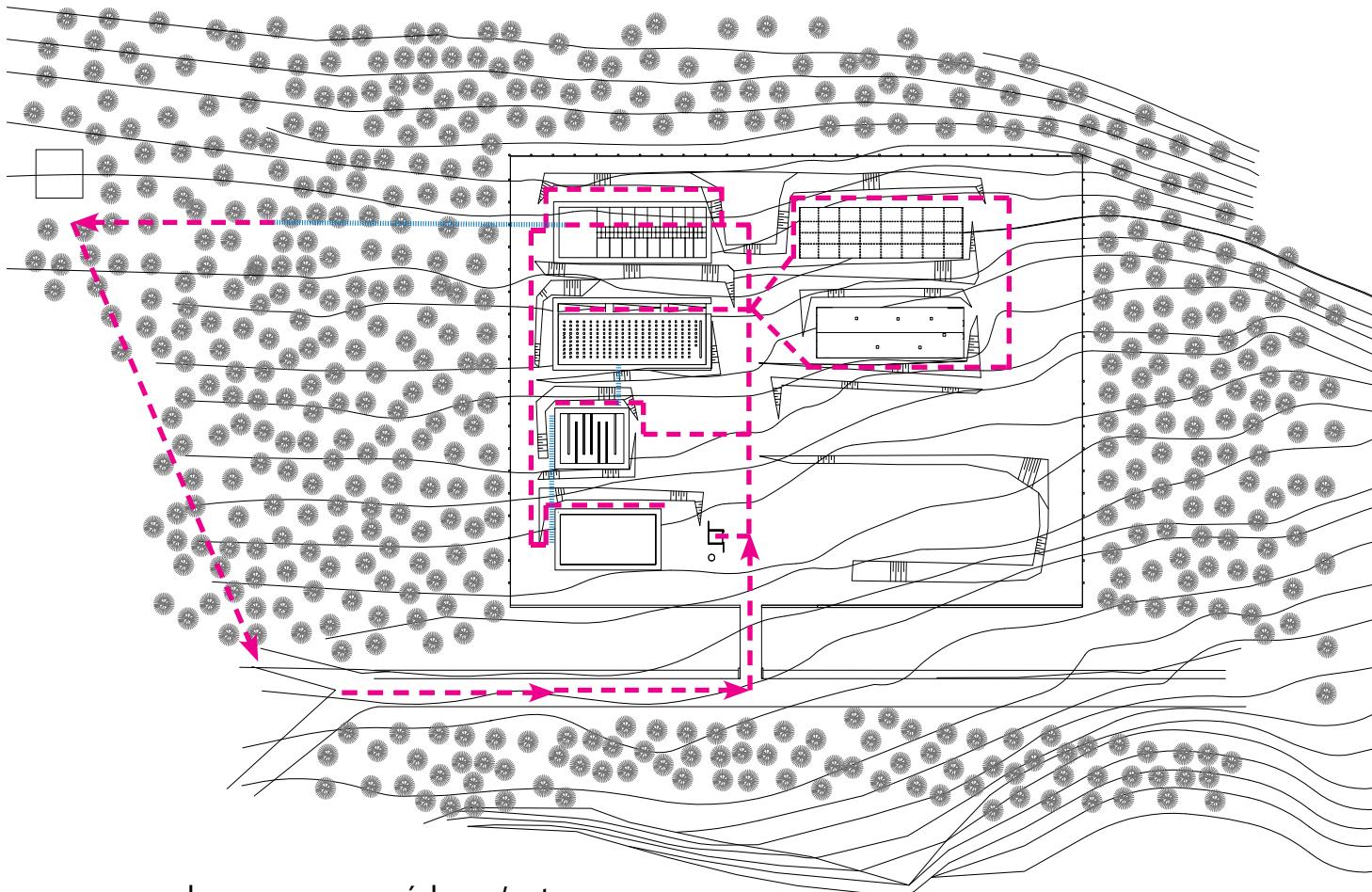

Vnitřní expozice má připomenout období holokaustu, jak celosvětové tak i se zaměřením na Československo. Je zde i vyobrazena historie tábora.

■ expozi c e ■ zázemí

romský památník holocaustu

k o n c e p t / s c h e m a t a

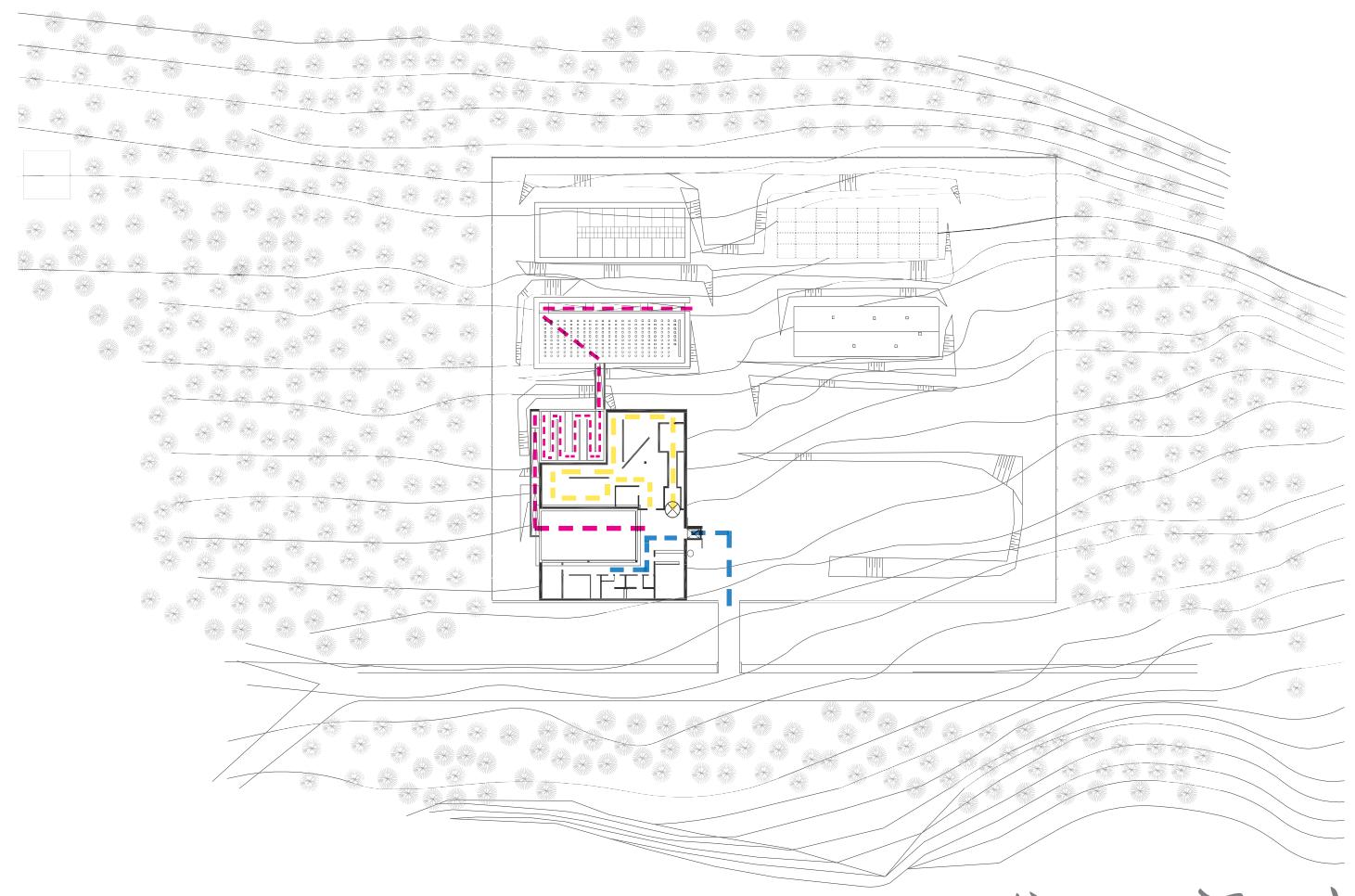
s c h e m a a r e á l u / t r a s y

- trasa / podzemní
- - - trasa / nadzemní

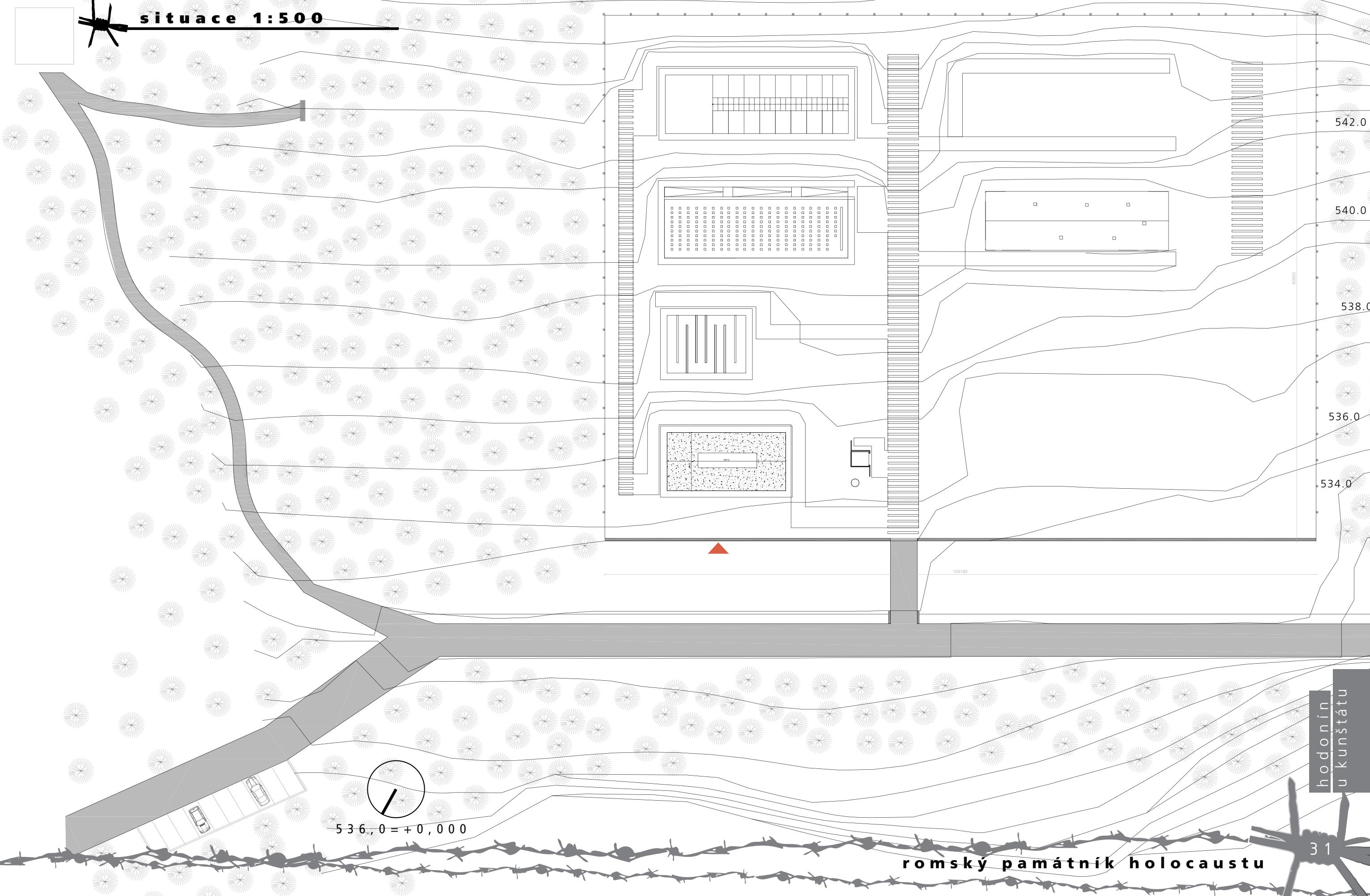

s c h e m a a r e á l u / e x p o z i c e

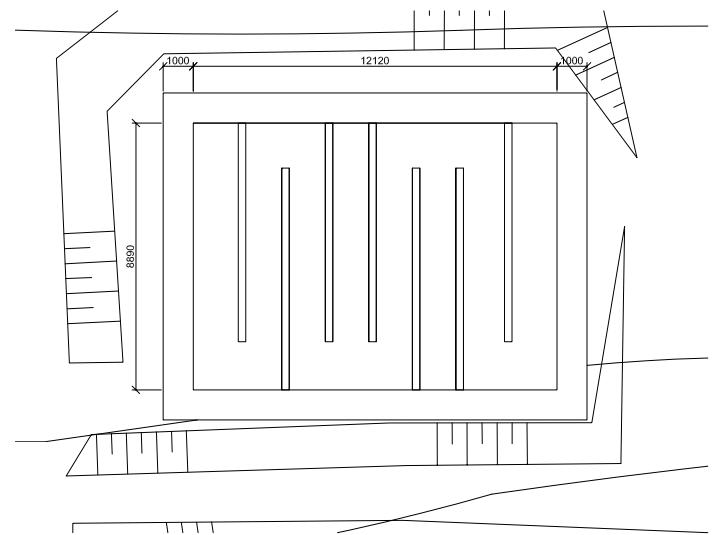
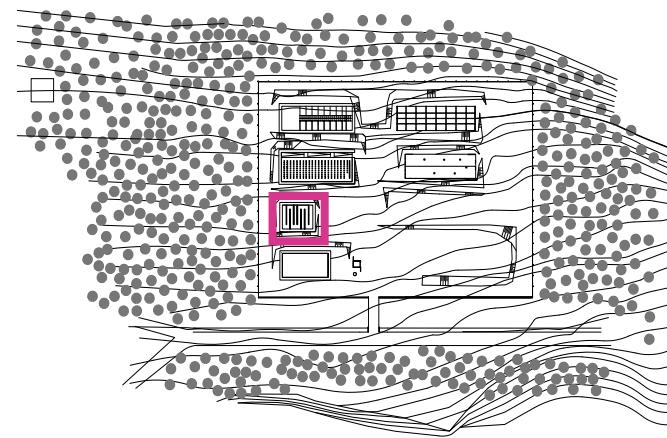
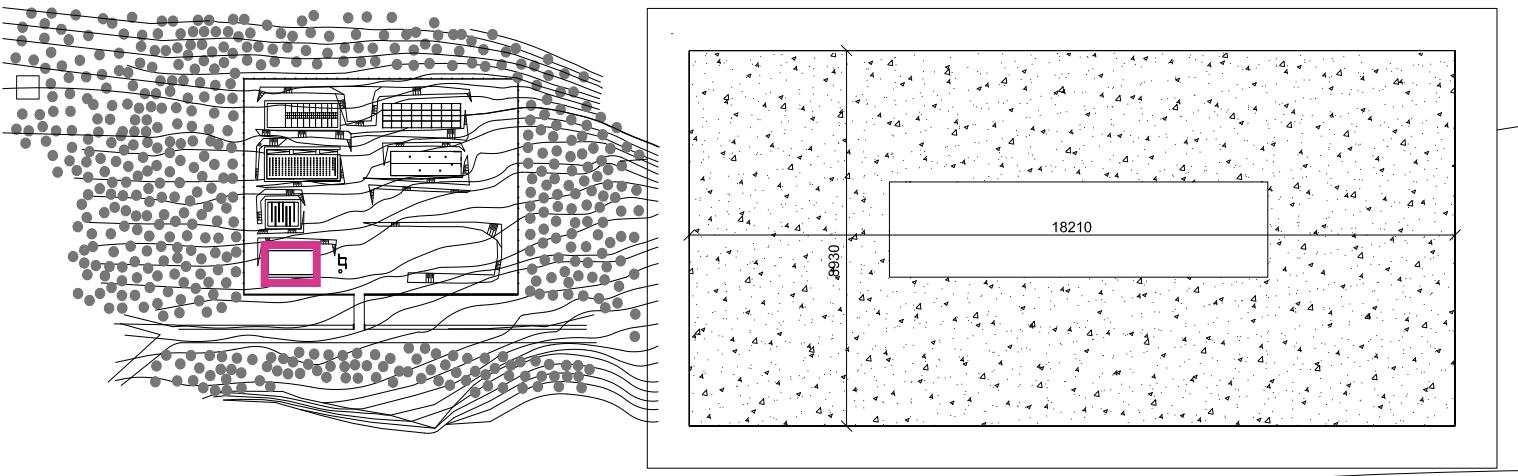
- - - trasa / zázemí
- - - trasa / vnitřní expozice
- - - trasa / vnější expozice

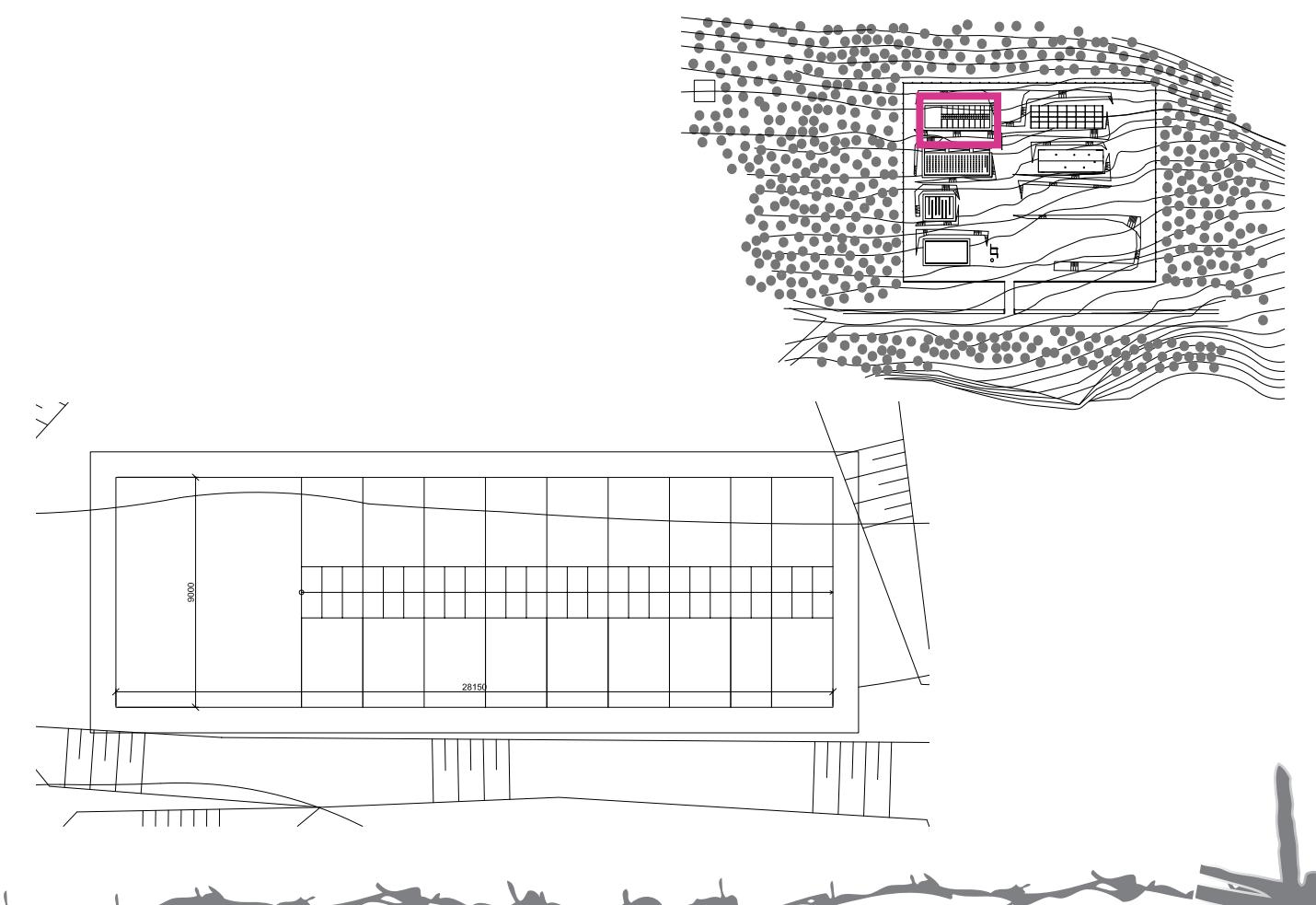
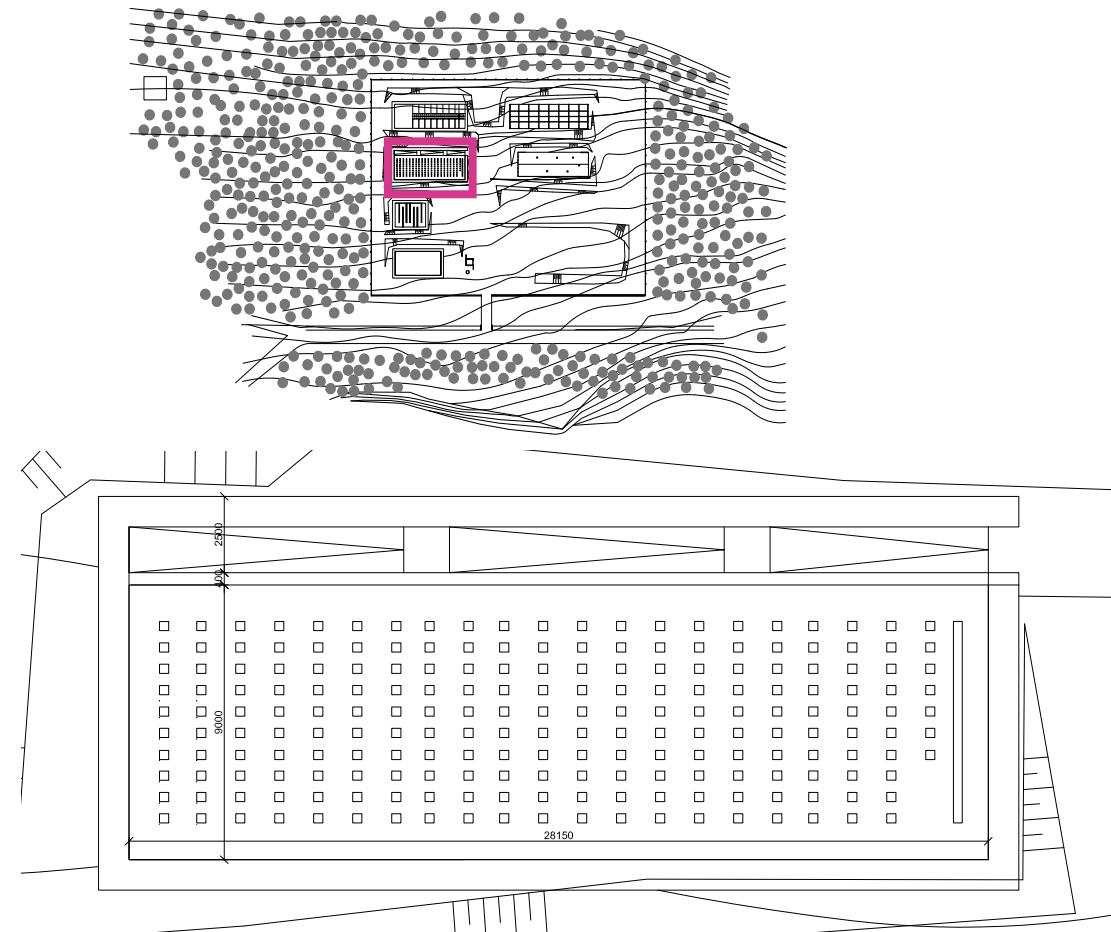
situace 1:500

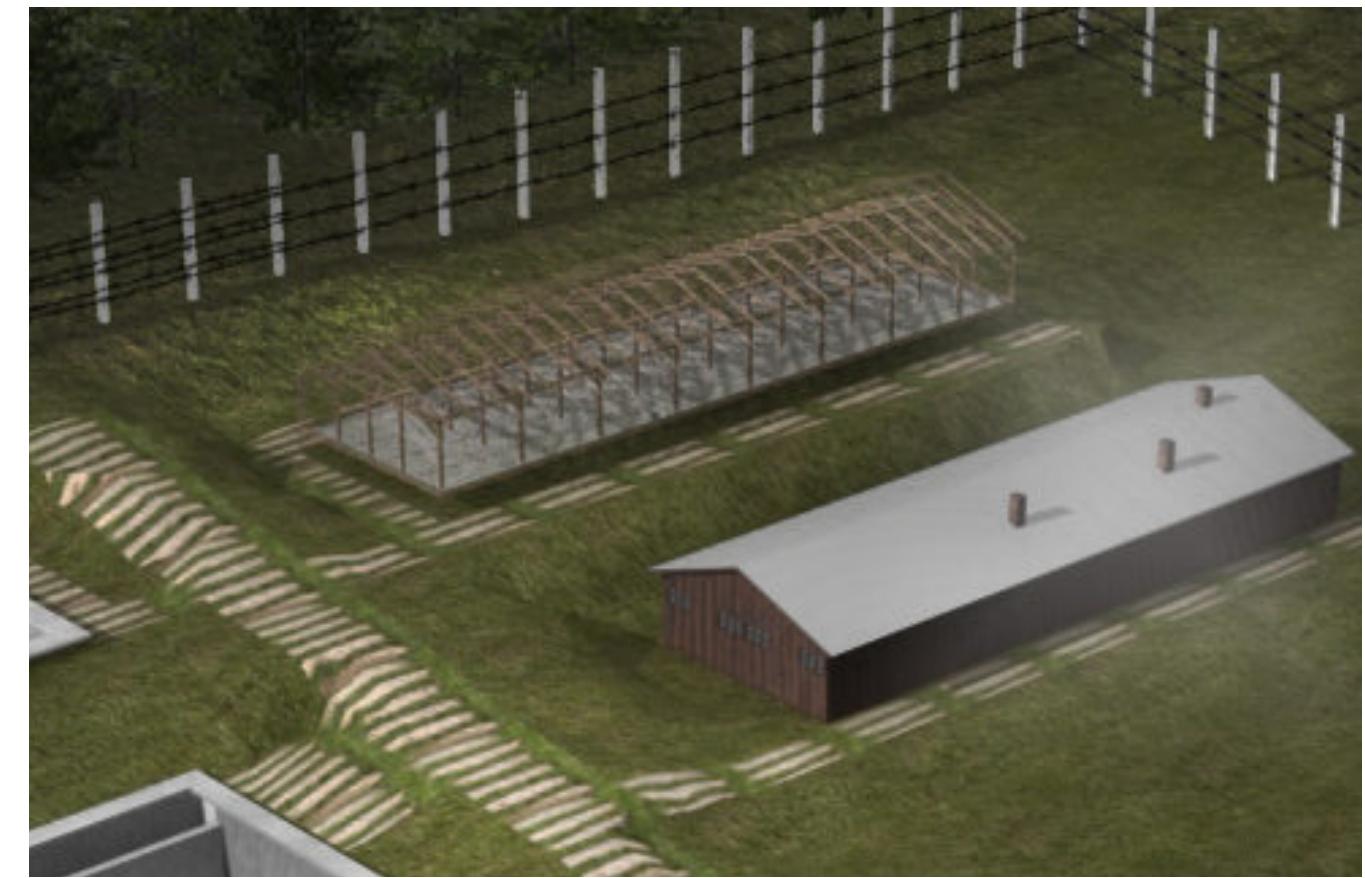
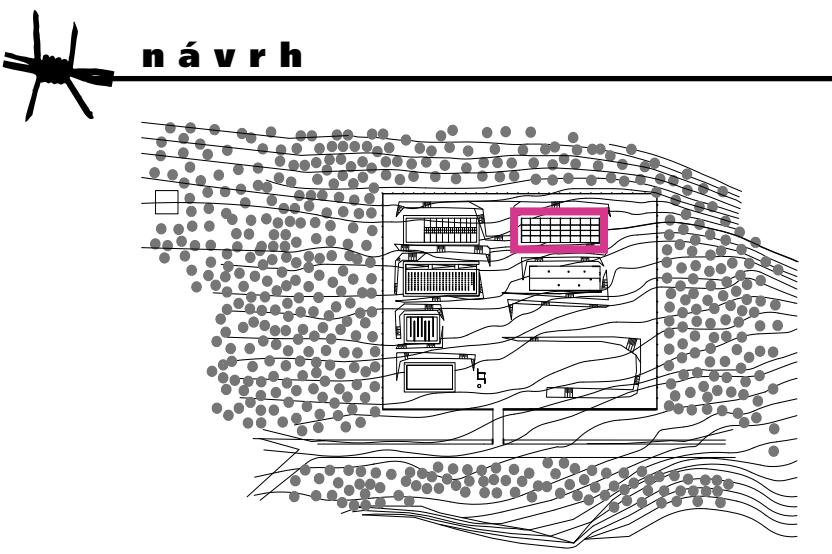
 návrh / pietní plocha

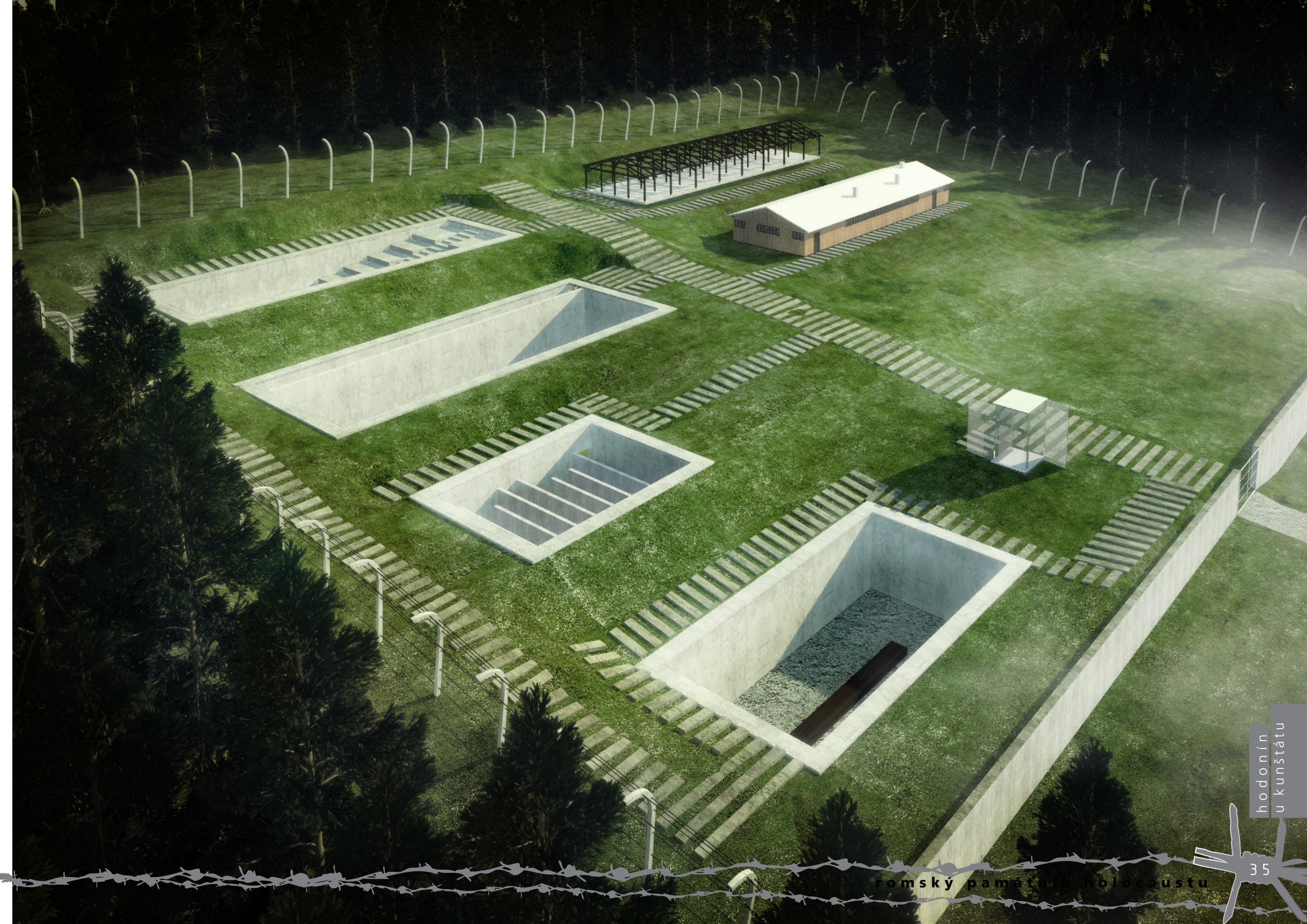

návrh / pietní plocha

romský památník holocaustu

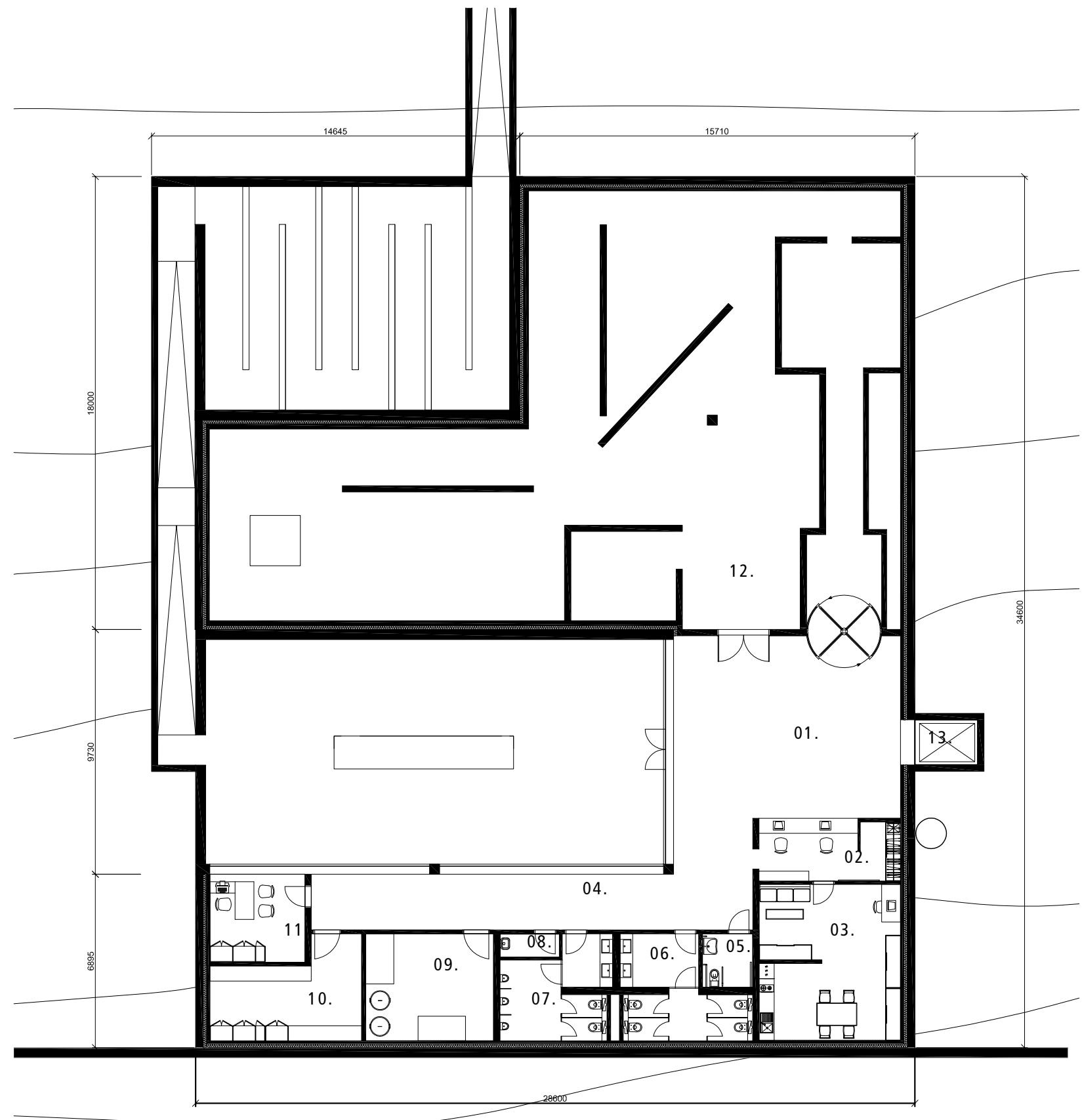

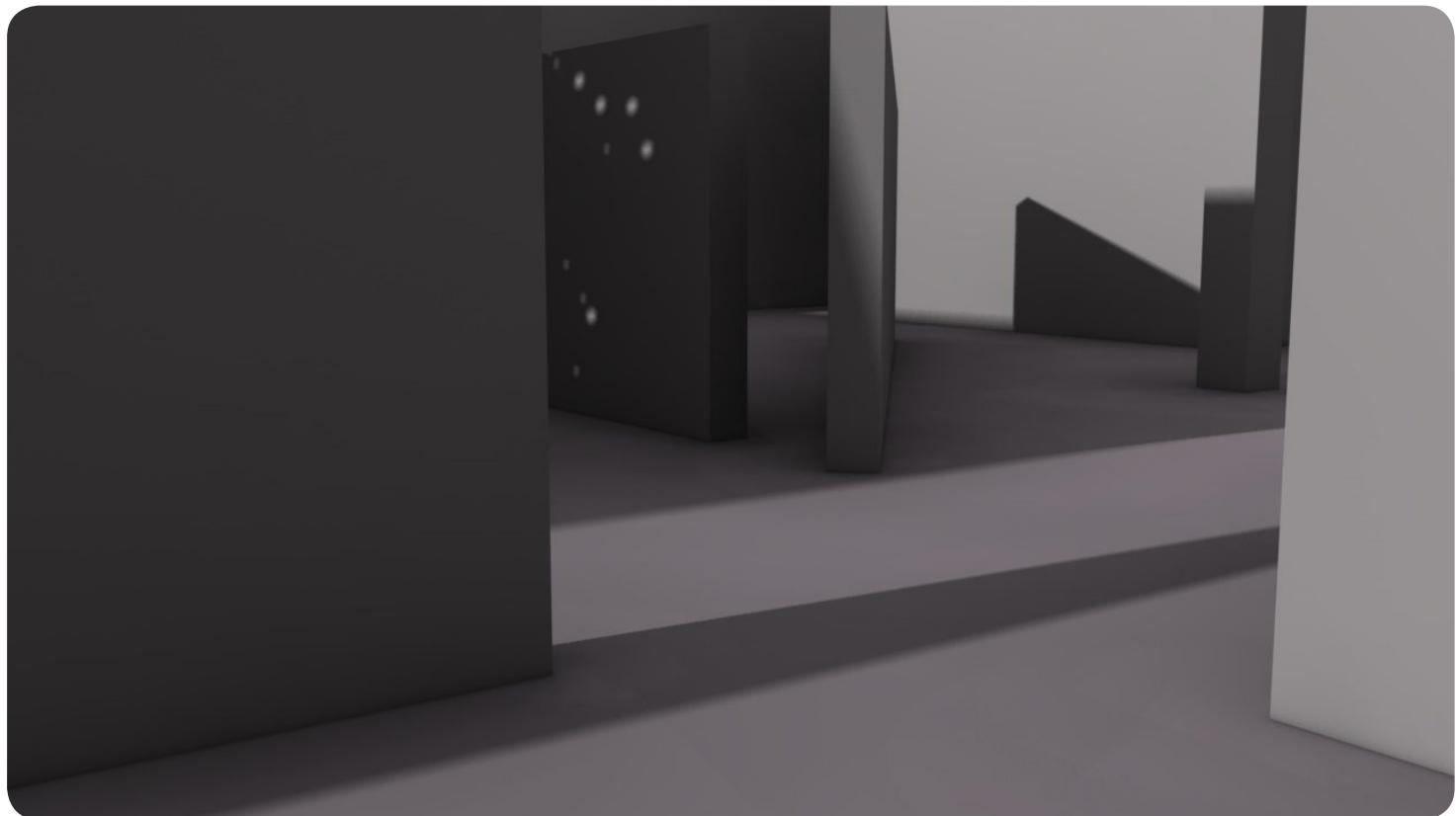
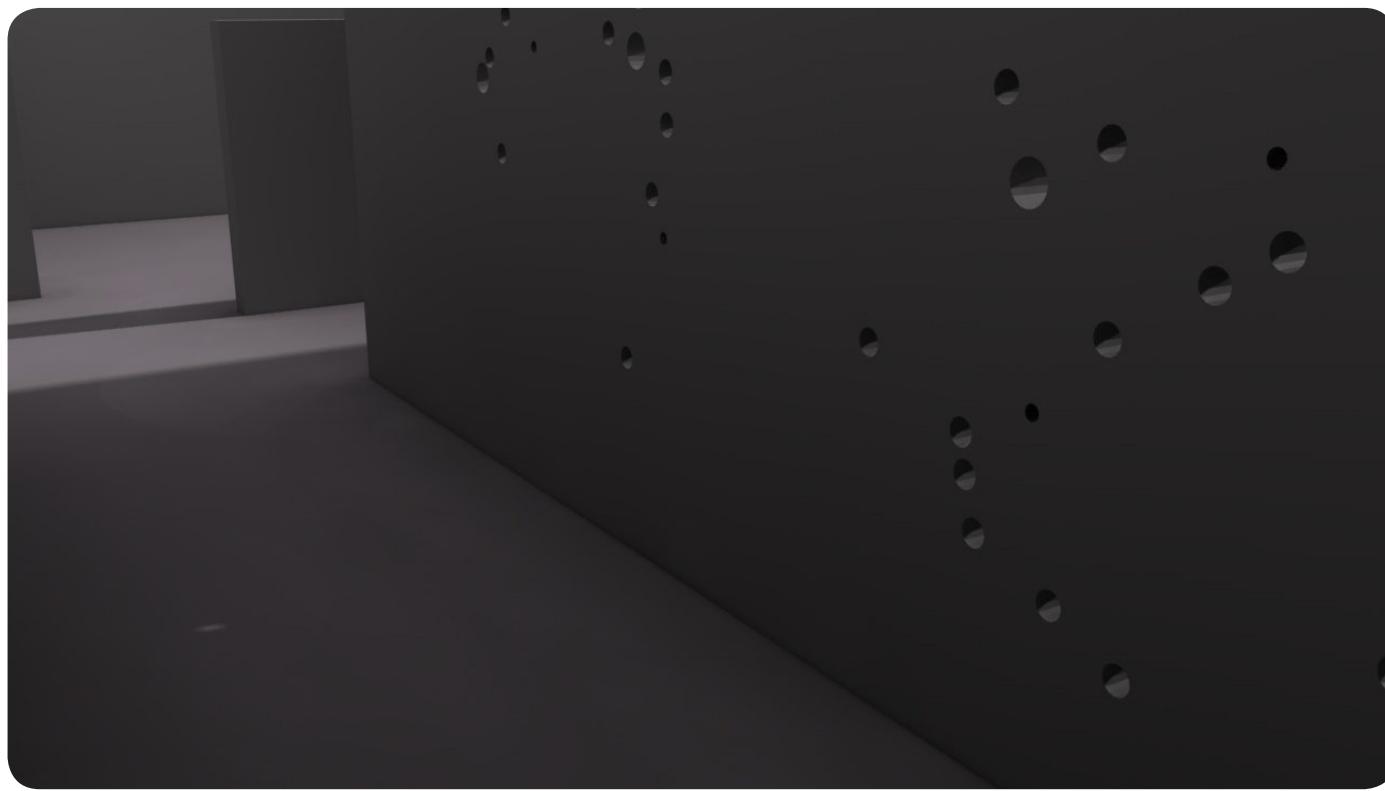
p ú d o r y s 1 : 2 0 0

legenda:

01. vstup	70,0 m ²
02. recepce	14,1 m ²
03. zázemí personál	35,0 m ²
04. chodba	39,0 m ²
05. wc imobil	4,25 m ²
06. wc ženy	15,1 m ²
07. wc muži	15,7 m ²
08. úklid	2,4 m ²
09. technická místnost	22,0 m ²
10. sklad	20,5 m ²
11. kancelář	13,5 m ²
12. expozice	350,0 m ²
13. výtah	4,5 m ²

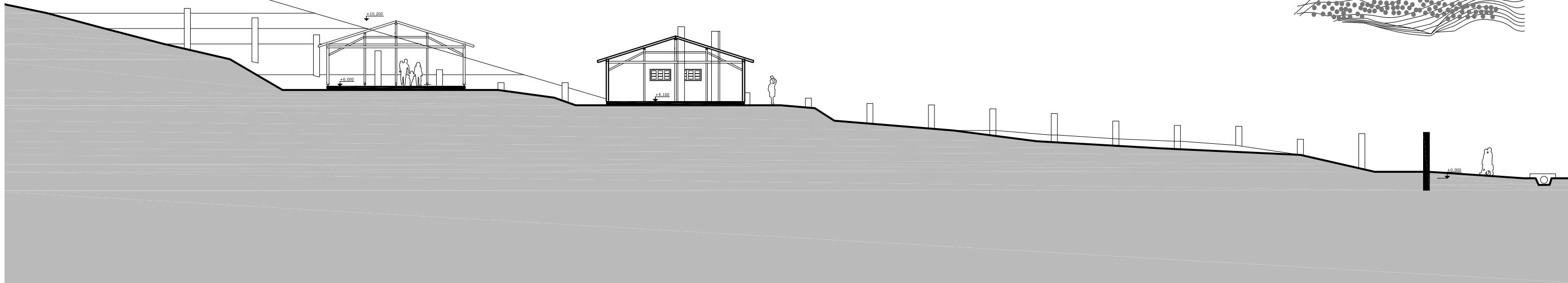
 expozice / vizualizace

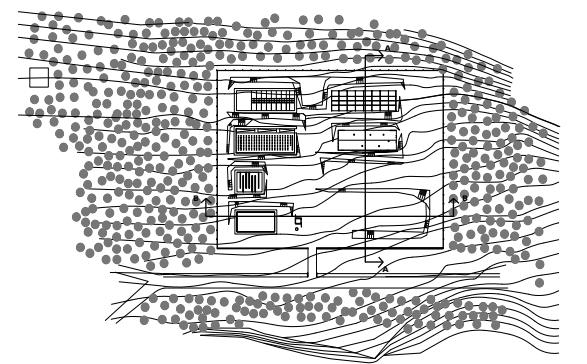
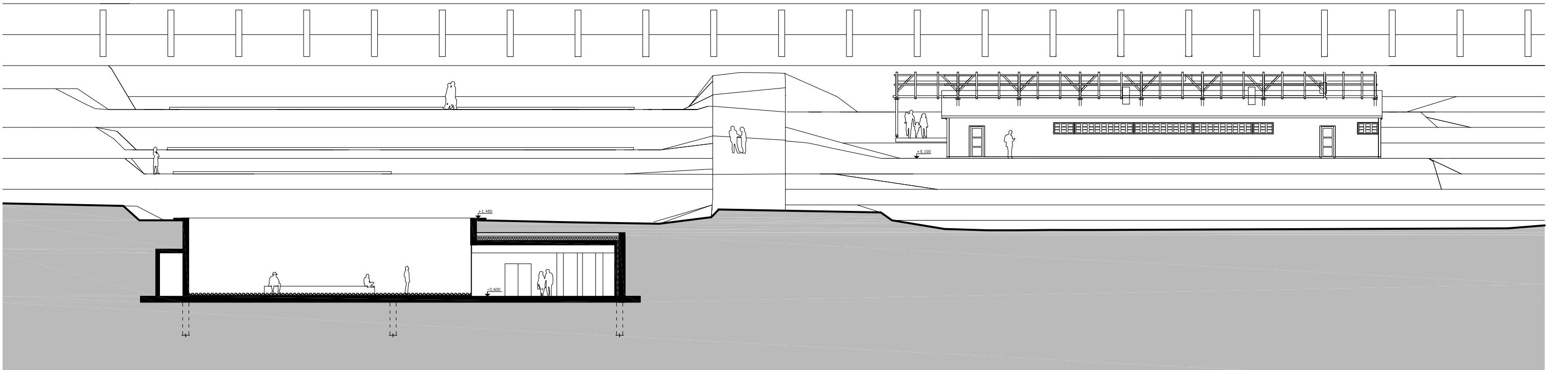
romský památník holocaustu

hodonín
u Kunštátu

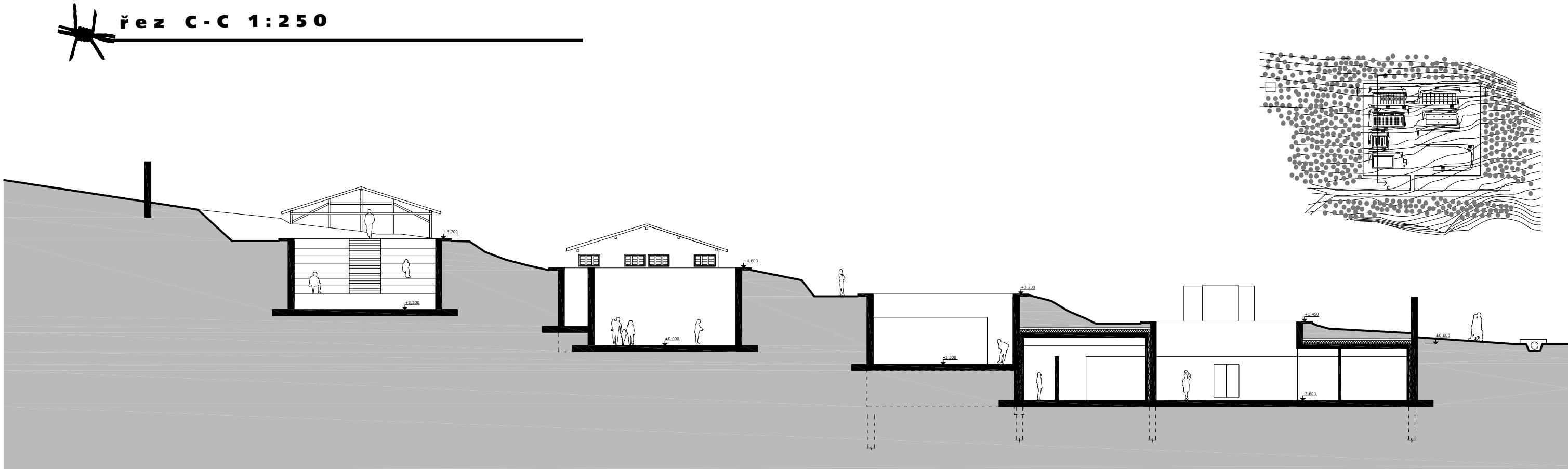
řez A - A 1:250

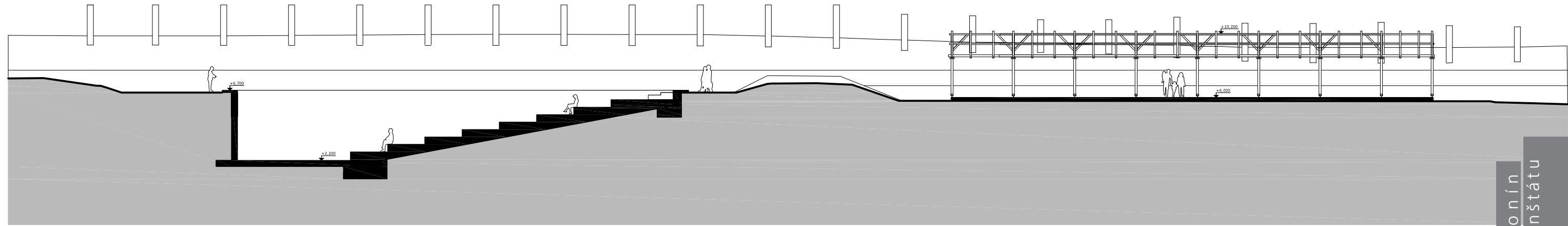
řez B - B 1:250

řez C - C 1:250

řez D - D 1:250

materiály

pohledový beton klasika

pochozí betonové pražce

trámová konstrukce

fasáda stávajícího objektu

oplocení

pohledový beton grafika dřeva

pohledový beton grafika hladká

architektonické řešení

Koncept areálu je navržen jako pietní s menší muzejní expozicí. Nově vytýčené hranice pozemku jsou totožné s hranicemi bývalého tábora. Pro zachování pietny, byla třeba prostor očistit od stávající zeleně a objektů jako je bývalá ubikace dozorců a domu správce. Aby se skloubila a dodržela z vnější části pouze forma pietní plochy a vnitřní expozice, bylo zapotřebí vložit objemy pod úroveň terénu, čímž se zachovává plná hodnota areálu. Stávající terén je upraven dle historických podkladů do původního stavu.

Pietní plocha

Stěžejním bodem návrhu bylo naznačení budov tábora, které jsou v levé části jako opozit objemů, které tu již nejsou, usazeny pod úroveň terénu. V pravá část areálu odkazuje na postupné obnovování, tudíž je navržen v zadní části dřevěný „skelet“, který kopíruje konstrukci znova zrekonstruovaného domu, což byla bývalá noclehárna a nachází před navrženým objektem. Vytvořením objemů pod úrovní terénu (dále již jen jako jámy) vznikají prostory vhodné pro další využití. Byly navrženy jako pocitová vnější expozice, která má svůj příběh. Jámy jsou propojené podzemními rampami a jsou přístupné jak z areálu tak i z vnitřní expozice.

Vnitřní expozice a zázemí areálu

Vnitřní expozice se zázemím celého areálu je tedy pro čistotu formy navržena jako podzemní. Vstup do prostoru nám umožní výtah z pietní plochy. Celý objekt je jednopodlažní, který je systematicky rozdělen dle potřeb. V přední časti byla navržena vstupní část, kde se nachází infocentrum a prodejem upomínkových předmětů a zázemí pro personál. V levé části po vstupu jsou sociální zařízení, technická místo, sklad a kancelář. V pravé části od vstupu nás turniketové dveře pustí do prostoru expozice, kde se zobrazuje historie holokaustu. V první části světová, dále je zaměřená na ukázku v bývalém Československu a poslední část na historii tábora. Vzhledem k tomu, že se v areálu událo mnoho změn a přestaveb, nebyly zachovány a zatím nalezeny žádné artefakty je expozice tvořena jako multimediální. Po opuštění prostoru má návštěvník možnost vstoupit do první jámy, kde začíná vnější expozice areálu.

Vnější expozice

Vstupem do první jámy se návštěvník dostane do prostoru, který je věnován „svobodě“. Tuto atmosféru nám navodí čistota řešení a požitých materiálů. Návštěvník se může posadit, zvednout hlavu a celý prostor nad sebou. Tato část je doprovázena zvukovým doprovodem simulující svobodný život. Z této jámy vede podzemní rampa, která je tvořena jako cesta za světlem, která nás doveče do další jámy představující „stísněnost“ – jako život v táboře. Zde jsou navrženy betonové stěny v takové blízkosti, že návštěvník má minimální prostor kolem sebe a je nucen projít touto částí aby se dostal dál. Spojuvací podzemní rampa nás přesune do předposlední jámy, která je věnována „opětné svobodě po smrti“. Jsou zde různými strukturami betonu vyobrazeny oběti v celé historii tábora. Nachází se zde 207 čtverců, což jsou romské oběti a jeden kvádr, který má odkaz na ostatní zemřené. Otevřená rampa z této jámy nás přiblížuje k nebi a dostane nás doprostřed celého areálu. Odkud můžeme projít ke dřevěné konstrukci a nebo do zrekonstruovaného objektu, kde je ještě bližší ukázka života v táboře. Po shlédnutí těchto objektů se může návštěvník vydat do poslední jámy, která představuje „meditační“ část – kapli. Tu tvoří betonové lavicové bloky a jezddecké schodiště. Poslední podzemní rampa z kaple nás doveče k hromadnému hrobu nedaleko v lese. Tímto se návštěvník dostává z areálu ven a může jít k parkovišti.

Celý areál je zatravněn a pohyb nám určují betonové pražce lovně kladené do terénu. Oplocení areálu je u vstupní části navrženo jako pohledová betonová stěna s grafickou povrchovou úpravou, zbytek je tvořen betonovými sloupy a ostnatým drátem, jako bylo v těchto táborech zvykem.

technická zpráva

Konstrukční řešení:

Veškeré podzemní konstrukce jsou řešeny jako železobetonová bílá vana z betonu C25/30 pro venkovní prostředí. Spodní úhlové zdi jam a vnitřní expozice tl. 400 mm jsou založeny na kotevních pilotách, proti případnému vyplavení spodní vody. Kolem základových konstrukcí je uložena drenáž pro odčerpávání vody. Vstupní konstrukce pro výtah jako bezpečnostní celoskleněná, výtah je bez strojovny. Zajišťující pohyb kabiny a protizávaží je umístěn na samonosné konstrukci v hlavě šachty. Dřevěná trámová konstrukce objektu v horní části areálu je navržena a povrchově upravena tak aby odolala povětrnostním vlivům. Obvodové stěny objektu je potřeba zateplit, tedy jsou tvořeny sendvičovým systémem z vnější části železobetonová stěna tl. 300 mm, tepelná izolace XPS tl. 150 mm, žb stěna tl. 120 mm. Vnitřní stěny expozice jsou ze železobetonu tl. 250 mm a v zázemí jsou navrženy sádrokartonové příčky a předstěny v potřebné tloušťce. První jáma je tvořena kombinací železobetonu a bezrámových tabulí z mléčného skla vložených do L ocelových válcovaných profilů, které je rozděleno po 1,5 m, pro lepší manipulaci a lepeno tmele, který vytvoří bezesparý efekt. Střecha této spodní části ve navržena jako zelená pochozí ve skladbě: zemina cca tl. 500 mm, ochranná vrstva, hydroizolace, tepelná izolace tl. 240 mm, železobetonová deska tl. 300 mm, podhled. Oplocení areálu je u vstupní části navrženo jako železobetonová stěna z pohledového betonu, z části tvořící obvodovou stěnu spodního objektu. Zbylé strany areálu je oplocení tvořeno železobetonovými sloupky a ostnatým drátem imitující oplocení koncentračních táborů. Sloupky jsou založeny v nezámrzné hloubce cca. 1 m. Areál tvořen jako bezbariérový se sklony ramp dle normy. Vzduchotechniku tvoří centrální strojovna se dvěma okruhy a to pro sociální prostory a pro expozice. Veškeré vedení pod stropní konstrukcí. Vytápění radiátory a pomocné vzduchové. Vnitřní expozice tvoří jeden požární úsek, odkud je možné se v případě požáru dostat do jámy a uniknout podzemní rampou.

Povrchové úpravy:

Exteriér:

Jámy: první jáma je tvořena kombinací pohledového betonu a mléčného skla v barvě pohledového betonu, pohledový beton je v hladké úpravě. Podlaha je vysypána kamením oblastního typu. Druhá jáma má taky obvodové stěny a podlahu v hladké úpravě a žb panely jsou graficky upraveny v imitaci dřevěných prken svislým směrem. Třetí jáma je po obvodu upravena imitaci dřeva a na podleze je kombinace čistého betonu a dřevěné imitace. Kaple má klasický pohledový charakter bez nároků na grafiku, pouze je použit bezprašný nátěr. Spodní rampy jsou také opatřeny bezprašným nátěrem a jsou bez nároku na speciální bednění. Dřevěná trámová konstrukce objektu v horní části areálu je povrchově upravena tak aby odolala povětrnostním vlivům, houbám a plísňím. Železobetonová stěna tvořící oplocení má grafickou úpravu dřeva s odlišností od úprav v jámách. Všechny pohledové železobetonové konstrukce jsou opatřeny bezprašným povrchovým nátěrem.

Interiér:

Vnitřní expozice je také v pohledovém betonu s klasickým nárokom na bednění. V sociálních prostorech je navržena dlažba do výšky zárubní, kde je viditelná žb konstrukce je pouze bezprašný nátěr, a kde sdk tak malba. Všechny pohledové železobetonové konstrukce jsou opatřeny bezprašným povrchovým nátěrem.

Dopravní řešení:

K areálu je možné se dostat z hlavní silnice mezi Rozsečí nad Kunštátem a Hodonínem. K parkování návštěvníků slouží parkoviště poblíž areálu.

Bilance ploch:

Jáma 1	1 62 , 6 m ²	Podzemní objekt - zázemí	2 51 , 5 m ²
Jáma 2	1 07 , 1 m ²	Podzemní objekt - expozice	3 50 , 0 m ²
Jáma 3	2 53 , 3 m ²	Podzemní objekt celkem	6 01 , 5 m ²
Jáma 4	2 53 , 3 m ²	Rampy celkem	1 41 , 2 m ²
Dřevěná konstrukce	2 80 , 2 m ²	Areál celkem	8 800 m ²
Rekonstruovaný objekt	2 53 , 3 m ²		